SignUnity

በምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሙያ ትምህርትና ስልጠና (VET) ዘርፍ በአህጉራት መካከል የሚደረግ ትብብር

D2.4. በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገራት ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሚሰጠውን የትምህርት አሰጣጥ እና የአስተርጓሚነት አገልግሎቶችን በተመለከተ የተደረገ የንጽጽር ትንተና ሪፖርት

Co-funded by the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

IMPRESSUM | የህትመት መረጃ

ፕሮጀክት	Inter-Continental Collaboration in Sign Language Interpreter VET Education
አህጽሮተ ቃል	SignUnity/ሳይን ዩኒቲ
ፕሮግራም	Erasmus+ (Co-funded by the European Union)
ተግባር	የሙያ ትምህርትና ስልጠና አቅም ግንባታ (CB VET)
የሥራ ፓኬጅ	የስራ ፓኬጅ 2
የሚቀርብ ውጤት	D2.4 – በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ አገሮች ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች እና ለአስተርጓሚ አገልግሎቶች የትምህርት ልምዶችን በማነፃፀር ትንተና ላይ ሪፖርት ማድረግ
መሪ አጋር (WP2)	ዊኔባ ዩኒቨርሲቲ እና Youth Power DE
ስሪት	V1
ቀን	ቀን፡ ሰኔ 2026
ደራሲያን እና አስተዋጽኦ አበርካቾች	Youth Power DE 1) Franjo Brkan 2) Daniel C.M. Almeida 3) Tim Brückmann Kua Zone Innovation College LTD 1) Sammy Kariuki 2) Salome P. Eyang'an University of Education, Winneba 1) Bright Ankudze 2) Richard Osei Agjei 3) Mavis Amo-Mensah 4) Gifty Rockson Learning Library OÜ 1) Amar Hamzić 2) Nedim Mičijević SGINGZ 1) Katarina Jurilj 2) Lina Beusan 3) Josip Brozović Debre Markos City Administration (Nigus Tekile Haymanot Advanced Secondary School) 1) Dr. Sunday Adewale Olaleye 2) Dr. Gubay Aniley Getie Ghana National Association of the Deaf 1) Dani Fobi 2) Juventus Duorinaah
የስርጭት ደረጃ፡	ለህዝብ ክፍት የሆነ

የቅጂ መብት እና ፈቃድ

© 2026 SignUnity Consortium። መብቱ በህግ የተጠበቀ ነው።

ይህ ህትመት በCreative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-NC-SA 4.0) ፈቃድ ስር የተሰጠ ነው። ለንግድ ያልሆኑ ዓላማዎች ይዘቱን ማጋራት እና ማሻሻል ይችላሉ፤ ሆኖም ለSignUnity Consortium ተገቢውን እውቅና መስጠት እና ከዚህ ስራ የተገኙ ሌሎች ስራዎችንም በተመሳሳይ ፈቃድ ማሰራጨት ይጠበቅብዎታል።

ማስተባበያ/የይታወቅልኝ ማሳሰቢያ

በአውሮፓ ህብረት የገንዘብ ድጋፍ የተደረገ። በዚህ ውስጥ የተገለጹት ሀሳቦች እና አመለካከቶች የጸሐፊው/ዎቹ ብቻ ሲሆኑ፣ የአውሮፓ ህብረትን ወይም የአውሮፓ የትምህርት እና የባህል አስፈጻሚ ኤጀንሲን (EACEA) አቋም የግድ የሚያንፀባርቁ አይደሉም። የአውሮፓ ህብረትም ሆነ EACEA ለእነዚህ ሀሳቦች እና አመለካከቶች ተጠያቂ ሊሆኑ አይችሉም.

አጭር መግለጫ/ጭብጥ

ሪፖርት D2.4 በSignUnity ፕሮጀክት ውስጥ አጋር በሆኑት ሶስት የአውሮፓ ሀገራት (ጀርመን፣ ኢስቶኒያ እና ክሮኤሺያ) እና ሶስት የአፍሪካ ሀገራት (ኬንያ፣ ጋና እና ኢትዮጵያ) መካከል ያለውን የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የትምህርት ፕሮግራሞች እና የአስተርጓሚነት አገልግሎቶች ንጽጽራዊ ትንተና ያቀርባል። ይህ ሪፖርት የተዘጋጀው በሪፖርት D2.2 እና D2.3 ላይ በተገኙ ግኝቶች ላይ በመመስረት ነው። ጥናቱ በስድስቱ ሀገራት መካከል ብሔራዊ የምልክት ቋንቋዎች ህጋዊ እውቅና በማግኘት፣ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት አገልግሎቶች ቁጥጥር እና የአስተርጓሚዎች የትምህርት ፕሮግራሞች እድገት ረገድ ከፍተኛ ልዩነቶች መኖራቸውን ያሳያል። የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት አገልግሎቶች ጥራትን በተመለከተ የተደረገው ጥናት፣ ከስድስቱም አጋር ሀገራት የተውጣጡ 202 አስተርጓሚዎችን እና 166 መስማት የተሳናቸው ወይም የመስማት ችግር ያለባቸውን የአገልግሎት ተጠቃሚዎችን ያካተተ ነበር። ምንም እንኳን የሀገራቱ ስርዓቶች በብስለት ደረጃ ቢለያዩም፣ ጥናቱ በርካታ የጋራ ተግዳሮቶችን ለይቷል፤ ከእነዚህም መካከል የአስተርጓሚዎች እጥረት፣ የአገልግሎቱ አቅርቦት ወጥነት የጎደለው መሆን፣ ስለ አስተርጓሚው ሙያዊ ሚና ያለው ግንዛቤ ውስንነት፣ መደበኛ የስነ-ምግባር መመሪያዎች አለመኖር እና ለሙያዊ ተግባር በቂ ዝግጅት የማያደርጉ ነባር የትምህርት ፕሮግራሞች ጉድለቶች ይጠቀሳሉ።በእነዚህ የጋራ ግኝቶች ላይ በመመስረት፣ ሪፖርት D2.4 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን ትምህርት እና ስልጠና የሚመራ የተዋሃደ የሙያ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ለማዘጋጀት እንዲሁም የስነ-ምግባር አሰራር መመሪያ መጽሐፍን ለማዘጋጀት የሚያስችሉ ምክረ-ሀሳቦችን ያቀርባል። እነዚህ የሙያ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት እና የመመሪያ መጽሐፍ በአንድ ላይ የSignUnity ፕሮጀክት ዋና እና ወሳኝ ውጤቶች ሲሆኑ፣ በአውሮፓ እና በአፍሪካ ክልሎች ውስጥ የሙያውን ደረጃ የማውጣት እና የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት አገልግሎቶችን የመቆጣጠር ሂደት መሰረትም ይሆናሉ።

ማውጫ

1. መግቢያ 5

2. የንጽጽር ትንተና ዘዴ 8

3. በኢጋር ሀገራት ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የተዘረጋውን የህግ ማዕቀፍ እና የትምህርት መርሃ ግብሮች በተመለከተ የሚደረግ የንጽጽር ትንተና 8

3.1 የብሔራዊ የምልክት ቋንቋ ህጋዊ ሁኔታ እና የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎቶች ህጋዊ ደንብ 9

3.2 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የትምህርት መርሃ ግብሮች አጠቃላይ እይታ 15

3.3 ለምልክት ቋንቋ ተርጓሚዎች የትምህርት ፕሮግራሞች ንጽጽር ማጠቃለያ በዋና ዋና ባህሪያት መሠረት 19

4. በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገራት ውስጥ ስለሚሰጡት የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎቶች ጥራት የተደረጉ የምርምር ግኝቶች ንጽጽራዊ ትንተና 21

4.1 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች እይታ 21

4.2 መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው የአገልግሎት ተጠቃሚዎች እይታ 25

5. ለሙያዊ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት እና ለሙያዊ ሥነ-ምግባር መመሪያ የሚሆኑ ምክረ-ሀሳቦች... 28

5.1 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን ለማስተማር እና ለማሰልጠን የታቀደ የሙያ ትምህርት እና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት 29

5.2 በተግባር ላይ የሚውል የሙያ ስነ-ምግባር መመሪያ 32

6. ማጠቃለያ 34

7. REFERENCES/ዋቢዎች 35

1. መግቢያ

"Inter-Continental Collaboration in Sign Language Interpreter VET Education" (SignUnity)የተሰኘው ፕሮጀክት፣ ሶስት የአውሮፓ ሀገራትን (ክሮኤሺያ፣ ጀርመን እና ኢስቶኒያ) እና ሶስት የአፍሪካ ሀገራትን (ጋና፣ ኬንያ እና ኢትዮጵያ) በአጋርነት በማሰባሰብ አውሮፓንና አፍሪካን የሚያገናኝ ልዩ ተነሳሽነት ነው። ፕሮጀክቱ በእነዚህ ሀገራት ውስጥ በምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሚያጋጥሙትን ስር-ነቀል ተግዳሮቶች ይፈታል፤ ከእነዚህም መካከል ብቁ እና ዝግጁ የሆኑ አስተርጓሚዎች ቁጥር እጅግ ዝቅተኛ መሆን፣ ስለ አስተርጓሚው የሙያ ሚና ያለው የህዝብ ግንዛቤ ውስን መሆን፣ እንዲሁም ለሙያው የሚያስፈልጉ ክህሎቶችን ለማዳበር የተነደፉ የትምህርት እና የስልጠና ፕሮግራሞች አለመኖር ወይም በቂ አለመሆን ይጠቀሳሉ። እንዲህ ያሉ ፕሮግራሞች አለመኖር ወይም በአግባቡ አለመደራጀት፣ በስራ ገበያው ውስጥ ብቁ እና በሙያው የሰለጠኑ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች እጥረት እንዲፈጠር ቀጥተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል። ይህ ሁኔታ ደግሞ፣ በምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎቶች ላይ ለሚመሰረቱት መስማት ለተሳናቸው እና የመስማት ችግር ላለባቸው ሰዎች ከፍተኛ እና ሰፊ ተጽዕኖ የሚያሳድር ሲሆን፣ የመገለል እና ከማህበረሰቡ የመለየት አደጋን ይጨምራል። የመረጃ ተደራሽነት ውስንነት ወይም አለመኖር፣ መረጃን የመረዳት ችግሮች፣ እንዲሁም የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎቶች ውስንነት ወይም በቂ ያልሆነ ጥራት፤ እነዚህ አካል ጉዳተኞች በማህበራዊ ህይወት፣ በትምህርት፣ በጤና አጠባበቅ እና በፍትህ ስርዓቱ ውስጥ እኩል ተሳትፎ እንዳያደርጉ የሚያግዱ ዋና ዋና እንቅፋቶች ናቸው። እነዚህን ተግዳሮቶች በመገንዘብ፣ የSignUnity ፕሮጀክት ዋና ዓላማ፤ ለነባር እና ለወደፊት የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች አጠቃላይ፣ የተቀናጀ እና የተደራጀ የሙያ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ማዘጋጀት ነው። ይህ የሚከናወነው የሙያ ብቃትን ለማጠናከር፣ የአገልግሎት ጥራትን ለማሻሻል እና በሙያው ውስጥ የስነ-ምግባር ደረጃዎችን ለማስፈን ነው። እንዲህ ዓይነቱ ሥርዓተ-ትምህርት የሙያውን አጠቃላይ ጥራት በማሳደግ፣ ብቁ እና ዝግጁ የሆኑ አስተርጓሚዎችን ቁጥር በመጨመር፣ እንዲሁም መስማት ለተሳናቸው እና የመስማት ችግር ላለባቸው ሰዎች ወቅታዊ እና ትክክለኛ የመረጃ ተደራሽነትን በማረጋገጥ እና በሁሉም የማህበራዊ ህይወት ዘርፎች እኩል ተሳትፎ እንዲያደርጉ በማስቻል በማህበረሰቡ ውስጥ ያላቸውን ተጠቃሚነት ለማሻሻል ቀጥተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋል ተብሎ ይጠበቃል።

ይህ ፕሮጀክት የተመሰረተው፣ ትርጉም ያለው እና ዘላቂ መፍትሄ (ማለትም የጋራ የሆነ የሙያ እና ቴክኒክ ትምህርትና ስልጠና - VET - ሥርዓተ-ትምህርት) ለማዘጋጀት፣ በመጀመሪያ ስለ ሙያው ወቅታዊ ሁኔታ በዘዴ የተደገፈ ጥልቅ ትንተና መካሄድ አለበት በሚለው መርህ ላይ ነው። አጋር ሀገራቱ የጋራ ዓላማ ቢኖራቸውም፣ እጅግ በተለዩ ሁኔታዎች ውስጥ የሚንቀሳቀሱ መሆናቸው ይህንን አስፈላጊነት የበለጠ ያጎላዋል። ሀገራቱ በጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ ብቻ ሳይሆን በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊ እና በህጋዊ የእድገት ደረጃዎችም ይለያያሉ፤ ይህ ልዩነትም የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሙያን በሚመለከቱ ህጋዊ ደንቦች እና በአስተርጓሚዎች ስልጠና የሙያ ደረጃ (professionalisation) ላይ በግልጽ ይታያል። በትክክል ይህ ልዩነት ነው የ"ስራ ፓኬጅ 2" (Work Package 2) እንቅስቃሴዎችን እና ዓላማዎችን የቀረጸው፤ ይህ ፓኬጅ ሁለት ዋና ዋና ዓላማዎች አሉት፡-

1. በአጋር ሀገራት ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሚሰጡትን መደበኛ እና መደበኛ ያልሆኑ የትምህርት እና የስልጠና ፕሮግራሞች መመርመር፤ ይህም የሥርዓተ-ትምህርት ይዘትን፣ የመማር ውጤቶችን፣ የማስተማር አካሄዶችን እና ዘዴዎችን ጨምሮ የፕሮግራሞቹን አደረጃጀት መገምገምን፣ እንዲሁም የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሙያ እና የአገልግሎት አሰጣጥ አግባብ ባላቸው ህጋዊ እና ተቋማዊ ማዕቀፎች ውስጥ እንዴት እንደሚመሩ መተንተንን ያካትታል።
2. የአገልግሎት ተጠቃሚዎችን (የምልክት ቋንቋ አገልግሎት ተቀባይ የሆኑ መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች) እና አገልግሎት ሰጪዎችን (የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች) አመለካከቶች በማጣመር፣ አሁን ያለውን የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት አገልግሎት ጥራት መገምገም።

በዚህ መሠረት ሁለት ተጨማሪ ጥናቶች ተካሂደዋል። የመጀመሪያው ያተኮረው በሁሉም ስድስት አጋር አገሮች ውስጥ ባሉ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ ትምህርት እና የሥልጠና ፕሮግራሞች ላይ አጠቃላይ ትንተና ላይ ነው። እያንዳንዱ ተሳታፊ አገር ደረጃውን የጠበቀ የዘዴ ማዕቀፍ በመጠቀም የካርታ ስራ አካሂዷል፣ በዚህም የተሰበሰበውን መረጃ ንጽጽር ያረጋግጣል። እያንዳንዱ አገር ቢያንስ በሦስት የተለያዩ የትምህርት ሥርዓቶች ውስጥ የትምህርት አቅርቦትን መርምሯል፣ እና በፕሮግራሞቹ መካከል ያለውን ተመሳሳይነት እና ልዩነት ለማጉላት የንጽጽር ማትሪክስ ተዘጋጅቷል። የዚህ ጥናት አካል እንደመሆኑ፣ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ ሙያን የሚቆጣጠሩ የሕግ አውጪ እና የቁጥጥር ማዕቀፎች ትንተና ተካሂዷል፣ ሙያው በእያንዳንዱ አገር በብሔራዊ ሕግ እና ተዛማጅ የሕግ መሳሪያዎች የሚተዳደርበትን መጠን መርምሯል።

ሁለተኛው ጥናት የሁለቱን ዋና ዋና ባለድርሻ አካላት አመለካከቶች ማለትም የአገልግሎት ተጠቃሚዎች (መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች) እና የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች እራሳቸው ዳስሷል። ለዚህም፣ በሁሉም ተሳታፊ አገሮች ውስጥ ከፊል የተዋቀሩ ቃለመጠይቆች፣ የትኩረት ቡድኖች እና የጥያቄ ጥናቶች በሁሉም ተሳታፊ አገሮች ውስጥ ካሉ ሁለቱም የታለመ ቡድኖች ጋር ተካሂደዋል። ጥናቱ የአስተርጓሚ አገልግሎቶችን አቅርቦት እና ጥራት፣ እነዚህ አገልግሎቶች በብዛት የሚቀርቡባቸውን ሁኔታዎች እና በአስተርጓሚዎች የተረጋገጡ የሙያ ብቃት ደረጃዎች፣ የሥነ ምግባር ባህሪ እና ተጠያቂነት መርምሯል። የተሰበሰበው መረጃ በአሁኑ ጊዜ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ አገልግሎቶችን ሁኔታ አጠቃላይ ግንዛቤ ለመስጠት እና የአስተርጓሚ ትምህርት እና ስልጠናን ለማሻሻል ቁልፍ ተግዳሮቶችን እና ቅድሚያ የሚሰጣቸውን ቦታዎች ለመለየት በቁጥር እና በጥራት ዘዴዎች ተተነተነ።

ይህ ሁለት ዘዴ አቀራረብ፣ የአገልግሎት ተጠቃሚዎችን እና የአገልግሎት አቅራቢዎችን አመለካከት በማጣመር፣ የምልክት ቋንቋ ትርጉምን እንደ ማህበራዊ፣ ትምህርታዊ እና ሰብአዊ መብቶች ላይ የተመሠረተ የአገልግሎት ስርዓት ለመረዳት ከፍተኛ ዘዴ እና ሥነ ምግባራዊ ጠቀሜታ አለው። መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች የትርጓሜ አገልግሎቶች በእውነት መረዳትን ያመቻቻሉ እና እኩል ተሳትፎን ያስችላሉ የሚለውን ለመገምገም በጣም የተሻሉ ናቸው፣ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች ደግሞ አገልግሎታቸውን የሚሰጡበትን የሙያ ሁኔታዎችን ለመግለጽ በልዩ ሁኔታ የተቀመጡ ናቸው፣ የትምህርት መንገዶቻቸውን፣ ለልምምድ ዝግጅት፣ የሥነ ምግባር ተግዳሮቶችን፣ የሥራ ሁኔታዎችን፣ የማስተባበር ጉዳዮችን እና ቀጣይነት ያላቸውን የሙያ ልማት ፍላጎቶችን ጨምሮ። እነዚህን ሁለት አመለካከቶች አንድ ላይ መመርመር የትርጓሜ አገልግሎቶችን እንደ የተቀናጀ ስርዓት ሳይሆን እንደ ተከታታይ የተናጠል የግንኙነት ክስተቶች የበለጠ አጠቃላይ ግንዛቤ ይሰጣል። እንዲሁም ሰፋ ያሉ ጥያቄዎችን በመመለስ ከአስተርጓሚዎች አቅርቦት ባሻገር የአገልግሎት ጥራትን ለመገምገም መሠረት ይጥላል: መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች አስተርጓሚ በሚያስፈልግበት ጊዜ ሁሉ በወቅቱ ማግኘት ይችሉ እንደሆነ፤ መተርጎም ትክክለኛ እና በባህል ተገቢ መሆኑን፤ ተቋማት የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን ሙያዊ ሚና ይገነዘባሉ ወይ የሚለውን፤ አስተርጓሚዎች አስፈላጊዎቹን ብቃቶች ያሏቸው መሆን አለመሆናቸውን፤ እና የአገልግሎት አቅርቦት ስርዓቶች በበቂ ሁኔታ የተቀናጁ፣ ተደራሽ እና በገንዘብ ዘላቂ መሆናቸውን።

እነዚህ ሁለት ጥናቶች የሚከተሉትን የምርምር ሪፖርቶች አስገኝተዋል፡-

- ***D2.2. በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገራት ውስጥ፣ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን የሚመለከቱ ነባር የትምህርት አሰጣጥ ልምዶችን ካርታ የማዘጋጀት (የመለየት) የምርምር ሪፖርት።***
- ***D2.3. በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገራት ውስጥ ሰላሉ ወቅታዊ የአስተርጓሚነት አገልግሎቶች የሚያትት የምርምር ሪፖርት፡ የአገልግሎት ተጠቃሚዎች እና የአስተርጓሚዎች እይታዎች።(i)***

በእነዚህ ሁለት ሪፖርቶች ግኝቶች ላይ በመመስረት፣ ሶስተኛው የተቀናጀ ሪፖርት ተዘጋጅቷል - D2.4. በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ አገሮች ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች እና ለአስተርጓሚ አገልግሎቶች የትምህርት ልምዶች ንጽጽር ትንተና ሪፖርት፣ ይህም የዚህ ሰነድ ርዕሰ ጉዳይ ነው። ሪፖርቱ በሦስት እርስ በርስ የተያያዙ ገጽታዎች ላይ ያሉትን ስድስት ተሳታፊ አገሮችን ንጽጽር ትንተና ያቀርባል፡-

- ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች አሁን ያሉ የትምህርት ልምዶች፤

- የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ አገልግሎቶች ጥራት፤

- የሙያው እና የአስተርጓሚ አገልግሎቶች አቅርቦት ከሚመለከታቸው ተቋማዊ እና የህግ አውጭ ማዕቀፎች ጋር የተጣጣሙበት መጠን።

ይህ ሪፖርት የተዘጋጀው የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የትምህርት መርሃ ግብሮችን ለመለየት ጥቅም ላይ በዋሉ ደረጃቸውን የጠበቁ ቅጾች፣ እንዲሁም በሁሉም ተሳታፊ ሀገራት በተካሄዱ ደረጃቸውን የጠበቁ መጠይቆች እና ከፊል-አደረጃጀት ባላቸው ቃለ-መጠይቆች አማካኝነት በተገኙ መረጃዎች ላይ በመመስረት ነው። ሪፖርት D2.4 በአውሮፓ እና በአፍሪካ ክልሎች ስላለው ወቅታዊ ሁኔታ አጠቃላይ እና በማስረጃ ላይ የተመሰረተ ግንዛቤ ለማቅረብ ሲባል እነዚህን ግኝቶች ያቀናጃል፣ ያዋህዳል እንዲሁም ያወዳድራል። የሪፖርት D2.4 ልዩ ዓላማዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

ነ) በተሳታፊ ሀገራት ውስጥ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የትምህርት መርሃ ግብሮችን እና የሙያው ህጋዊ ደንቦችን በተመለከተ የተገኙትን ግኝቶች የንጽጽር ትንተና ማቅረብ፤

2) በተሳታፊ ሀገራት የሚሰጡትን የምልክት ቋንቋ የማስተርጎም አገልግሎቶች ጥራት፣ ከአገልግሎት ተጠቃሚዎች እና ከአገልግሎት አቅራቢዎች አንጻር በመገምገም የንጽጽር ትንተና ማቅረብ፤

3) የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች ትምህርት እና የአገልግሎቱ ጥራትን በተመለከተ የአውሮፓን እና የአፍሪካን ሁኔታዎች የሚያሳይ የንጽጽር አጠቃላይ እይታ በአንድ የተቀናጀ ሪፖርት ማቅረብ፤

4) እነዚህን የንጽጽር ግኝቶች መሰረት በማድረግ፣ ለሙያው የሙያ ትምህርት እና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት እና የስነ-ምግባር መመሪያ ለማዘጋጀት የሚያስችሉ ምክረ-ሀሳቦችን ማቅረብ።

በእነዚህ ትንታኔዎች ላይ በመመስረት፣ ሪፖርቱ ግልጽ መደምደሚያዎችን እና ተግባራዊ ምክሮችን ያቀርባል። እነዚህም ለ«የሥራ ፓኬጅ 3» (Work Package 3) ልማት እንደ መሰረት ሆነው ያገለግላሉ፤ ይህ የሥራ ፓኬጅ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የተዘጋጀ አዲስ እና ፈጠራ የተሞላበት የሙያ ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ሲሆን፣ ከሥነ-ምግባር መመሪያዎች እና ከሙያዊ የአሠራር ደረጃዎች ጋር የተያያዘ መመሪያ መጽሐፍንም ያካተተ ነው። በአንድ ላይ ሲታዩ፣ እነዚህ ውጤቶች የ«SignUnity» ፕሮጀክት ዋና እና ዋነኛ ውጤት ናቸው።

(ነ)ሁለቱም ሪፖርቶች (D2.2 እና D2.3) በፕሮጀክቱ ድረ-ገጽ፣ በኢጋር ድርጅቶች ድረ-ገጾች እንዲሁም በተሳታፊ ሀገራት ብሔራዊ ቋንቋዎች ለህዝብ ክፍት ሆነው ይገኛሉ።

2. የንጽጽር ትንተና ዘዴ

የዚህ ሪፖርት ዘዴ ማዕቀፍ በቀጥታ የሚመነጨው በስራ ጥቅል 2 ውስጥ ከተከናወኑት ሁለት ጥናቶች ልዩ ባህሪ ሲሆን ግኝቶቹም በሪፖርቶች D2.2 እና D2.3 ውስጥ ተጠናክረው ከተገኙ ነው። ሁለቱም ሪፖርቶች የተዘጋጁት በተመሳሳይ አመክንዮ ነው፤ እያንዳንዳቸው በአንድ ወጥ እና አስቀድሞ በተዘጋጀ የምርምር ፕሮቶኮል መሰረት የተሰናዱ ስድስት ሀገራዊ ሪፖርቶች ስብስብ ናቸው። በዚህ ሂደት ውስጥ፣ ስድስቱም ተሳታፊ ሀገራት (ከሮኤሺያ፣ ጀርመን፣ ኢስቶኒያ፣ ጋና፣ ኬንያ እና ኢትዮጵያ) በራሳቸው ሀገራዊ ሁኔታ እና ናሙና ላይ በመመስረት ጥናቱን በተናጥል አካሂደዋል። ምንም እንኳን ይህ አቀራረብ የጋራ ዘዴን በመጠቀም ሊወዳደሩ የሚችሉ መረጃዎችን ለመሰብሰብ ያስቻለ ቢሆንም፣ የሪፖርት D2.2 እና D2.3 ይዘት አወቃቀር የግኝቶቹን ሀገራት አቋራጭ ንጽጽር አያካትትም፤ ይልቁንም የሚያቀርበው በሀገር ደረጃ የተገኙ ውጤቶችን ጎን ለጎን እና ገላጭ በሆነ መልኩ ብቻ ነው። በሌላ አነጋገር፣ እነዚህ ሪፖርቶች ሰፊ እና ዘዴያዊ ጥራት ያላቸውን ተጨባጭ መረጃዎች (empirical material) የሚያቀርቡ ቢሆንም፣ በእነዚህ መረጃዎች ላይ የተመሰረተ የተቀናጀ እና አወዳዳሪ ግንዛቤን አይሰጡም። ይህ ዘዴያዊ ክፍተት ነው እንግዲህ ሪፖርት D2.4 እንዲዘጋጅ ያደረገው ዋና ምክንያት፤ የዚህ ሪፖርት ዋና ዓላማም ስልታዊ የሆነ አወዳዳሪ ትንተና በማካሄድ በነበሩት ግኝቶች ላይ መገንባት እና ቀደም ሲል በተናጥል የቀረቡትን ሀገራዊ መረጃዎች እርስ በርስ በሚያገናኝ ትንተናዊ ማዕቀፍ ውስጥ ማምጣት ነው።

ይህንን የንጽጽር ትንተና ውጤቶች ሲተረጉሙ፣ አንዳንድ ዘዴያዊ ገደቦችን ግምት ውስጥ ማስገባት ያስፈልጋል። በሂደቱ የተሳተፉት ሀገራት በኢኮኖሚ፣ በማህበራዊ፣ በህግ እና በትምህርት የእድገት ደረጃዎች እንዲሁም የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሙያ ተቋማዊ የመሆን ደረጃ ላይ ልዩነቶች አሏቸው፤ ይህም ማለት የአንድን ሀገር ነባራዊ ሁኔታ ከግምት ውስጥ ሳያስገቡ የተወሰኑ አመልካቾችን ሙሉ በሙሉ ወጥ በሆነ መልኩ በቀጥታ ማወዳደር አንዳንድ ጊዜ አዳጋች ያደርገዋል። እነዚህ ገደቦች ቢኖሩም፣ ስልታዊ በሆነ የትንተና ማትሪክስ እና በተለያዩ የመረጃ ምንጮች ማረጋገጫ (triangulation) ላይ የተመሰረተው የንጽጽር አካሄድ፣ ለሪፖርት D2.4 የተቀመጡትን ግቦች ለማሳካት የሚያስችል ዘዴያዊ ጥንካሬ ያለው እና አስተማማኝ ማዕቀፍ ይፈጥራል።

3. በአጋር ሀገራት ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የተዘረጋውን የህግ ማዕቀፍ እና የትምህርት መርሃ ግብሮች በተመለከተ የሚደረግ የንጽጽር ትንተና

በቀደመው ምዕራፍ በተዘረዘረው የምርምር ዘዴያዊ ማዕቀፍ ላይ በመመስረት፣ ይህ ምዕራፍ በ'SignUnity' ፕሮጀክት ውስጥ በተሳተፉ ስድስት ሀገራት (ሶስት የአውሮፓ ሀገራት፡ ጀርመን፣ ኢስቶኒያ፣ ክሮኤሺያ፤ እና ሶስት የአፍሪካ ሀገራት፡ ኬንያ፣ ጋና፣ ኢትዮጵያ) ላይ በተካሄደው የ'D2.2' ሪፖርት ውስጥ የተገኙ ውጤቶችን የንጽጽር ትንተና ያቀርባል። ትንተናው መስማት ለተሳናቸው እና የመስማት ችግር ላለባቸው ሰዎች የሚሰጠውን የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎት ጥራት እና ተደራሽነት በቀጥታ በሚወስኑ ሁለት መሠረታዊ ጉዳዮች ላይ ያተኩራል፡ እነዚህም የሀገሪቱን የምልክት ቋንቋ ደረጃ እና የትርጉም አገልግሎት የማግኘት መብትን የሚቆጣጠረው የህግ ማዕቀፍ፣ እንዲሁም በዚህ ሙያ ለመስራት የሚያስፈልጉ ክህሎቶችን ለማዳበር ያለመው ነባሩ የትምህርት አሰጣጥ ሂደት ናቸው። ይህ ትንተና ትኩረቱን የሚያደርገው በተለይ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሙያ ስልጠና በሚሰጡ መርሃ ግብሮች ላይ ብቻ ነው፤ የምልክት ቋንቋን ለመማር ብቻ የታለሙ መርሃ ግብሮች ግን እንደ አስተርጓሚነት ለመስራት የሚያስፈልጉ ክህሎቶችን ለማግኘት የሚያስችል መንገድ ስለማይፈጥሩ በዚህ ትንተና ውስጥ አልተካተቱም።

3.1 የብሔራዊ የምልክት ቋንቋ ህጋዊ ሁኔታ እና የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎቶች ህጋዊ ደንብ

በአጋር ሀገራት ውስጥ የብሔራዊ የምልክት ቋንቋ ህጋዊ ሁኔታ

ትንታኔው እንደሚያሳየው፣ ከተሳታፊዎቹ ስድስት ሀገራት መካከል ሦስቱ – ጀርመን፣ ኢስቶኒያ እና ክሮኤሽያ – ብሔራዊ የምልክት ቋንቋቸውን እንደ ገለልተኛ እና ራሱን የቻለ ቋንቋ ህጋዊ እውቅና ሰጥተውታል። ምንም እንኳን ይህ እውቅና የተገኘበት አሰራር በእነዚህ ሦስት የህግ ስርዓቶች መካከል ልዩነት ቢኖረውም። ክሮኤሽያ ይህንን ጉዳይ የምትቆጣጠረው በተለይ ለምልክት ቋንቋ በተዘጋጀ የተለየ ህግ አማካኝነት ነው፤ ይኸውም "በክሮኤሽያ ሪፐብሊክ ውስጥ ለሚገኙ መስማት የተሳናቸው እና መስማትና ማየት የተሳናቸው ሰዎች የምልክት ቋንቋ እና ሌሎች የመግባቢያ መንገዶች ህግ (2015)" ሲሆን፣ ይህ ህግ የክሮኤሽያ የምልክት ቋንቋን ለመስማት የተሳናቸው እና መስማትና ማየት የተሳናቸው ማህበረሰብ የአፍ መፍቻ ቋንቋ አድርጎ በይፋ እውቅና ሰጥቷል። የዚህ ህግ ዋጋ በተለይ መስማት የተሳናቸው፣ የመስማት ችግር ያለባቸው እና መስማትና ማየት የተሳናቸው ሰዎች ማህበረሰብ ውስጥ ባሉ የተለያዩ የመግባቢያ ልምዶች ላይ በሚሰጠው እውቅና ውስጥ በግልጽ ይታያል። ህጉ የክሮኤሽያ የምልክት ቋንቋን (HZJ) – የራሱ የሆነ ሰዋሰዋዊ መዋቅር እና ህጎች ያሉት ትክክለኛ እና ራሱን የቻለ የቋንቋ ስርዓት እንደመሆኑ – ከተነገረው የክሮኤሽያ ቋንቋ ጋር ከተያያዙ ሌሎች የመግባቢያ ስርዓቶች (ለምሳሌ በአንድ ጊዜ የሚደረግ የምልክት ድጋፍ ያለው ንግግር ወይም ሌሎች የመግባቢያ ዘዴዎች) በግልጽ እና በተደራጀ መልኩ ይለየዋል። ህጉ እያንዳንዱ መስማት የተሳነው፣ የመስማት ችግር ያለበት እና መስማትና ማየት የተሳነው ሰው እንደ ተመራጭ የመግባቢያ መንገድ የሚቆጥረውን ስርዓት በነፃነት የመምረጥ እና የመጠቀም መብት ዋስትና ይሰጣል።

ተመሳሳይ ህግ በተጨማሪም የመግባቢያ አማላጅ ማለት የክሮኤሽያ የምልክት ቋንቋን እና ሌሎች የመግባቢያ ስርዓቶችን በመጠቀም ረገድ ተገቢው ክህሎት፣ እውቀት እና አቅም ያለው ሰው እንደሆነ ይደነግጋል። ኢስቶኒያ ከክሮኤሽያ በተለየ መልኩ ለምልክት ቋንቋ ብቻ የተዘጋጀ የተለየ ህግ የላትም፤ ይልቁንም የኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ እውቅና ያገኘው ከ2007 ጀምሮ ተግባራዊ በሆነው አጠቃላይ የቋንቋ ህግ (2011) ላይ በተደረጉ ማሻሻያዎች አማካኝነት ነው። ይህ ህግ የኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ ገለልተኛ ቋንቋ መሆኑን በግልጽ የሚገልጽ ሲሆን፣ የምልክት ድጋፍ ያለው የኢስቶኒያ ቋንቋ ደግሞ የኢስቶኒያ ቋንቋ አንድ ዓይነት (ሞዳሊቲ) እንደሆነ ይገልጻል። በተጨማሪም ህጉ መንግስት የኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ አጠቃቀምን እና እድገትን የማስተዋወቅ ግዴታ እንዳለበት ይደነግጋል።

---

2 Act on the Croatian Sign Language and Other Communication Systems of Deaf and Deafblind Persons in the Republic of Croatia. Narodne novine (Official Gazette of the Republic of Croatia), No. 82/2015. Available at:

3 Language Act. Riigi Teataja, 2011. (State Gazette of the Republic of Estonia). Available at: https://www.riigiteataja.ee/en/akt/518032025011

ጀርመን ከኢስቶኒያ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ዘዴን ትከተላለች፣ ምክንያቱም በተመሳሳይ ለጀርመን የምልክት ቋንቋ ብቻ የተወሰነ የተለየ፣ ራሱን የቻለ ሕግ የላትም፤ ይልቁንም እውቅና ያገኘው ለአካል ጉዳተኞች እኩል እድሎች በፌዴራል ሕግ (2002)4 ሲሆን የጀርመን የምልክት ቋንቋ በይፋ እንደ ገለልተኛ ቋንቋ እውቅና ተሰጥቶታል። በብሔራዊ የምልክት ቋንቋ ሕጋዊ ደንብ ረገድ የኬንያ የሕግ አውጭ ዝግጅት ከአፍሪካ ተሳታፊ አገሮች ይልቅ ከአውሮፓውያን ጋር ያቀራርባታል። የኬንያ የምልክት ቋንቋ በኬንያ ሕገ መንግሥት (2010)5 ውስጥ ተጠቅሷል፣ ይህም መንግሥት ለአካል ጉዳተኞች ተደራሽ ከሆኑ የመገናኛ መንገዶች አንዱ አድርጎ ልማቱን ለማስተዋወቅ እና ለመጠቀም ባለው ግዴታ አንፃር ነው። ይህ ሕገ መንግሥታዊ መሠረት በ2023 ለሕግ አውጭ ሂደቱ በቀረበው የኬንያ የምልክት ቋንቋ ቢል የበለጠ ተጠናክሯል። ሕጉ የኬንያ የምልክት ቋንቋን ከስዋሂሊ እና እንግሊዝኛ ጋር በማያያዝ እንደ ሶስተኛው ኦፊሴላዊ ቋንቋ እውቅና ይሰጣል፤ በፍርድ ቤት ሂደቶች፣ በጤና አጠባበቅ ተቋማት እና በመንግሥት አካላት ውስጥ ብቁ የሆኑ የኬንያ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የግዴታ መገኘትን ያስቀምጣል፤ በትምህርት ቤቶች ውስጥ የኬንያ የምልክት ቋንቋ በትምህርት ቤት ሥርዓተ ትምህርት ውስጥ ማስተዋወቅ፣ ትምህርት ቤቶች መስማት ለተሳናቸው ልጆች አስተርጓሚ የማቅረብ ግዴታ አለባቸው፤ መስማት ለተሳናቸው ህጻናት ነፃ የኬንያ የምልክት ቋንቋ ኮርሶችን ማደራጀት፤ በቴሌቪዥን ጣቢያዎች በዜና እና በትምህርት ፕሮግራሞች እንዲሁም በአገር አቀፍ ደረጃ አስፈላጊ በሆኑ ዝግጅቶች ወቅት በስክሪን ላይ አስተርጓሚ የማቅረብ ግዴታ፤ እና የባለሙያ የኬንያ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን ሥራ ፈቃድ ለመስጠት እና ለመቆጣጠር ኃላፊነት ያለው የኬንያ የምልክት ቋንቋ ምክር ቤት መመስረት። ከኬንያ በተለየ መልኩ ጋና እና ኢትዮጵያ አሁንም ለብሔራዊ የምልክት ቋንቋቸው ግልጽ የሆነ ህጋዊ እውቅና የላቸውም። ጋና በአሁኑ ጊዜ የጋናን የምልክት ቋንቋን በይፋ የሚያውቅ እና የሚጠብቅ የተወሰነ ህግ የላትም። በጣም ቅርብ የሆነው ህጋዊ ሰነድ የአካል ጉዳተኞች ህግ (2006)7 ሲሆን ይህም ተደራሽ የመገናኛ እና የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን የመጠቀም መብትን በአጠቃላይ የሚያመለክት ነው፣ ነገር ግን የጋናን የምልክት ቋንቋን በግልጽ አይጠቅስም ወይም አይገልጽም።

4 Act on the Equal Opportunities of Persons with Disabilities (Gesetz zur Gleichstellung von Menschen mit Behinderungen –Behindertengleichstellungsgesetz, BGG), 2002. Federal Ministry of Labour and Social Affairs of Germany. Available at: https://www.bmas.de/DE/Service/Gesetze-und-Gesetzesvorhaben/gesetz-zur-gleichstellung-behinderter-menschen.html

5 The Constitution of Kenya, 2010. Kenya Law. Available at: https://www.parliament.go.ke/the-nationalassembly/Constitution%20of%20Kenya

6 The Kenyan Sign Language Bill, 2023 (Senate Bill No. 9 of 2023). Parliament of Kenya. Available at: https://www.parliament.go.ke/node/18662

7 Persons with Disability Act, 2006 (Act 715). Parliament of Ghana. Available at: https://repository.parliament.gh/items/735e7e2b-9e67-4fac-a93e-4ab69b8343d3

በተጨማሪም፣ የብሔራዊ ሁሉን አቀፍ ትምህርት ፖሊሲ (2015)(8) የጋና የምልክት ቋንቋን እንደ ገለልተኛ ብሔራዊ ቋንቋ አይውቅም፤ ይልቁንም ሁሉን አቀፍ ትምህርት ውስጥ እንደ ተጨማሪ የመግባቢያ ዘዴ ብቻ ነው የሚጠቅሰው። በካርታ ዝግጅት ሂደቱ (mapping process) ጥቅም ላይ በዋሉት ደረጃቸውን የጠበቁ መስፈርቶች መሠረት፣ ኢትዮጵያ ሙሉ የሕግ ማዕቀፏ በአጠቃላይ "መስፈርቱን የማያሟላ" ተብሎ ከተገመገመባቸው ስድስት አገራት መካከል ብቸኛዋ አገር ናት፤ ይህም የኢትዮጵያ ሕግ የኢትዮጵያን የምልክት ቋንቋ ሁኔታ የሚወስን በቂ ሕጋዊ እውቅናም ሆነ ዝርዝር ደንብ እንደሌለው ያሳያል። የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ መንግሥት (1995)(9) የኢትዮጵያ ቋንቋዎችን እኩልነት የሚገነዘብ ቢሆንም፣ የኢትዮጵያ የምልክት ቋንቋ በእርሱም ሆነ በሌላ ብሔራዊ ሕግ ውስጥ በግልጽ አልተካተተም። የኢትዮጵያ የምልክት ቋንቋን የሚጠቅሰው ብቸኛው ሰነድ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የቋንቋ ፖሊሲ(10) ሲሆን፣ በውስጡም ቋንቋው እኩል ደረጃ ያለው ብሔራዊ ቋንቋ ተደርጎ ሳይሆን፣ የአካል ጉዳተኞችን ተሳትፎ ለማረጋገጥ የሚያገለግል ተጨማሪ የመግባቢያ ዘዴ ብቻ ተደርጎ ነው የተገለጸው።

የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ አገልግሎቶች ሕጋዊ ደንብ እና መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች አገልግሎቱን የማግኘት መብት

በተሳተፉ አገሮች ውስጥ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ አገልግሎቶችን የማግኘት ሕጋዊ እና ተቋማዊ ደንብን በተመለከተ፣ ሁኔታው እንደሚከተለው ነው። በጀርመን ውስጥ መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች የምልክት ቋንቋ እና ሌሎች የመገናኛ መርጃዎችን አጠቃቀም በተመለከተ በተደነገገው ደንብ (2002)ዘ መሠረት የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ በነፃ የመጠቀም መብት አላቸው፣ ይህም ተጠቃሚው የመገናኛ እርዳታውን አይነት የመምረጥ መብት እንዳለው ይደነግጋል። የአስተርጓሚው ወጪ የሚሸፈነው በክፍለ ሀገር፣ በሚመለከተው የኢንሹራንስ አካል ወይም በሚመለከተው ተቋም ነው። ሆኖም፣ በጀርመን የፌዴራል መዋቅር ምክንያት፣ የአገልግሎቱ አቅርቦት ወጥ አይደለም። በጤና አጠባበቅ እና በፍትህ ዘርፎች የሚሰጡ አገልግሎቶች በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚተዳደሩ ቢሆኑም፣ በአካባቢ አስተዳደር እና በትምህርት የሚሰጡት አቅርቦት የሚተዳደረው በእያንዳንዱ የፌዴራል ክልሎች በራሳቸው ደንቦች ነው፣ ይህም ማለት የነጻ አስተርጓሚዎች አቅርቦት ከክልል ወደ ክልል ይለያያል ማለት ነው።

8 Inclusive Education Policy, 2015. Ministry of Education, Ghana. Available at: https://www.unicef.org/ghana/reports/inclusiveeducation-policy

9 Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, 1995. Federal Democratic Republic of Ethiopia. Available at: https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/1995/en/18206

10 Language Policy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia. Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia.

11 Ordinance on the Use of German Sign Language and Other Communication Aids in Administrative Proceedings under the Disability Equality Act (Verordnung zur Verwendung von Gebärdensprache und anderen Kommunikationshilfen im Verwaltungsverfahren nach dem Behindertengleichstellungsgesetz – Kommunikationshilfenverordnung, KHV), 2002. Federal Republic of Germany. Available at: *https://www.gesetze-im-internet.de/khv/*

ኢስቶኒያ ይህንን ጉዳይ በተመሳሳይ መልኩ አራማጅ በሆነ፣ ነገር ግን አወቃቀሩ በተለየ መንገድ በተደራጀ አሰራር ትመራዋለች። የቋንቋ ህጉ (2011) መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች በኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ ኦፊሴላዊ ግንኙነት የማድረግ እና አስተርጓሚ የመጠቀም መብት እንዲኖራቸው ያረጋግጣል። የአስተርጓሚ አገልግሎት አቅርቦት እና የገንዘብ ድጋፍ ጉዳይ ግን በማህበራዊ ደህንነት ህጉ (2015) መሰረት ለአካባቢው ማዘጋጃ ቤቶች የተሰጠ ሲሆን፣ እነዚህም ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ በየወሩ የተወሰነ የአገልግሎት ሰዓት በራሳቸው በጀት ይሸፍናሉ። የአገልግሎቱ አጠቃቀም በአመት ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ ቢበዛ 36 ሰዓት ብቻ የተገደበ ሲሆን፣ ይህ ደግሞ መስማት የተሳናቸው ሰዎች ያላቸውን የእለት ተእለት የመግባባት ፍላጎት ከግምት ውስጥ ሲገባ በጣም አነስተኛ ድልድል ነው። ይህንን ክፍተት ለመሙላት ኢስቶኒያ በመንግስት በጀት የሚደገፍ የመስመር ላይ (አንላይን) የአስተርጓሚ አገልግሎት አስተዋውቃለች። በዚህም መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች ለአጭር ጊዜ የሚቆዩ የአስተዳደር እና የእለት ተእለት ጉዳዮች ሲያጋጥሟቸው፣ በቪዲዮ ጥሪ አማካኝነት ከአስተርጓሚ ጋር በነጻ እና በቅጽበት መገናኘት ይችላሉ። በክሮኤሺያ የአገልግሎቱ አጠቃቀም የሚመራው በግል ድጋፍ ሰጪ አገልግሎት ህግ (2023) ነው። እዚህ ጋር ያለው ዋናው አዲስ ለውጥ፣ አገልግሎቱ በፕሮጀክት ላይ የተመሰረተ የገንዘብ ድጋፍ መኖር ላይ ጥገኛ መሆኑ ቀርቶ፣ በተጠቃሚው ዘንድ እንደ ህጋዊ መብት ዋስትና የተሰጠው መሆኑ ነው። ብቃት ባለው የግምገማ ቦርድ በሚወሰነው የመስማት ችግር ደረጃ እና በተግባራዊ አቅም ግምገማ መሰረት፣ መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች በወር ከ10 እስከ 40 ሰዓት የሚደርስ የአገልግሎት ድልድል ያገኛሉ። ከዚያም ተጠቃሚው ይህንን መብት በራሱ የመረጠው የአገልግሎት አቅራቢ አማካኝነት ይጠቀምበታል።

በሂደቱ ውስጥ በተሳተፉ የአፍሪካ ሀገራት እንዲህ ዓይነት የአሰራር ዘዴ በአብዛኛው የለም፤ ሆኖም ኬንያ ለየት ያለ ሁኔታ ትፈጥራለች ተብሎ ይጠበቃል። ይህ የሚሆነው የኬንያ የምልክት ቋንቋ ረቂቅ ህግ (2023) ተግባራዊ ሆኖ አገልግሎቱ በህግ ሲደነገግ ነው። ይህ ረቂቅ ህግ መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች በሁሉም የመንግስት ተቋማት ውስጥ አስተርጓሚን በነጻ የመጠቀም መብት እንዲኖራቸው ዋስትና ይሰጣል፤ እንዲሁም ፈቃድ ያላቸው አስተርጓሚዎች የሚያከናውኑት ስራ ወጪ ሙሉ በሙሉ በመንግስት ይሸፈናል። አገልግሎቱን የመጠቀም መብትን የሚያረጋግጥ ህግ ወይም ደንብ በሌለባቸው ጋና እና ኢትዮጵያ ውስጥ ሁኔታው እጅግ አነስተኛ ምቹነት ያለው ሆኖ ተገኝቷል። በሁለቱም ሀገራት ይህንን መብት ለመጠቀም የሚያስችል ምንም ዓይነት መደበኛ አሰራር ወይም የተረጋገጠ የአገልግሎት ሰዓት ድልድል የለም፤ እንዲሁም እንደ ፍርድ ቤት ሂደቶች ወይም የትምህርት ሥርዓት ባሉ ስሱ ሁኔታዎች ውስጥ እንኳን መንግሥት ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ አገልግሎት ወጪ አይሸፍንም። በጋና እና በኢትዮጵያ የአስተርጓሚዎችን ሥራ በዘላቂነት እና በተደራጀ መልኩ የሚከፍል አካል ባለመኖሩ፣ የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች በመጨረሻም ለራሳቸው መፍትሄ እንዲፈልጉ ይገደዳሉ፤ በዚህም የግል አስተርጓሚ ፈልገው በራሳቸው ወጪ ለመቅጠር ወይም በአካባቢው በሚገኙ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች (NGOs) እና በሌሎች የሲቪል ማህበረሰብ ድርጅቶች እርዳታ ላይ ለመደገፍ ይገደዳሉ።

12 Language Act. Riigi Teataja, 2011. (State Gazette of the Republic of Estonia). Available at: https://www.riigiteataja.ee/en/akt/518032025011

13 Social Welfare Act (Sotsiaalhoolekande seadus), 2015. Riigikogu (Parliament of Estonia). Available at: https://www.riigiteataja.ee/en/eli/519062025004/consolide

14 Personal Assistance Act. Narodne novine (Official Gazette of the Republic of Croatia, No. 71/23, 154/25 and 157/25). Croatian Parliament. Available at: https://narodne novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2023_06_71_1175.html 15 The Kenyan Sign Language Bill, 2023 (Senate Bill No. 9 of 2023). Parliament of Kenya. Available at: https://www.parliament.go.ke/node/18662

የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የምስክር ወረቀት፣ እውቅና እና የሙያ ስነ-ምግባርከ ህግ ማዕቀፉ ጋር በተያያዘ ሦስተኛው ወሳኝ ጉዳይ፣ ለምልክት ቋንቋ ትርጓሜ ሙያ የተለየ የሆነ መደበኛ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ፣ የእውቅና አሰጣጥ እና የሙያ ስነ-ምግባር ስርዓት መኖርን ይመለከታል። ኢስቶኒያ ለዚህ ሙያ የተወሰነ ብሔራዊ የሙያ ደረጃ አላት (የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ፣ ደረጃ 6)(16)፣ ይህም የኢስቶኒያ ብሔራዊ የብቃት ስርዓት አካል ሲሆን ሙያውን ለመለማመድ የሚያስፈልጉትን ብቃቶች እንዲሁም የትምህርት እና የሥራ ልምድ መስፈርቶችን በቀጥታ ይደነግጋል። ጀርመን የሙያ ብቃት ማረጋገጫን የምታረጋግጠው በከፍተኛ ትምህርት ስርዓቷ አማካኝነት ነው፤ ይህም የሚከናወነው ካሉት አምስት ፕሮግራሞች በአንዱ በመሳተፍ የመጀመሪያ ወይም የሁለተኛ ዲግሪ በማግኘት ሲሆን፣ ይህ ዲግሪ በጀርመን ውስጥ እንደ ምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ ለመስራት እንደ ቅድመ ሁኔታ ያገለግላል። ክሮኤሽያ መደበኛ ያልሆነ የትምህርት ፕሮግራም ያላት ሲሆን፣ አሰልጣኝ ተቋማት ይህንን ፕሮግራም መስጠት የሚችሉት ከሚመለከተው ሚኒስቴር ፈቃድ እና ይሁንታ ካገኙ በኋላ ብቻ ነው፤ ተሳታፊዎችም ፕሮግራሙን ሲያጠናቅቁ መደበኛ ያልሆነ ደረጃ ያለው የምስክር ወረቀት ያገኛሉ። ይህንን የምስክር ወረቀት ማግኘት እንደ የመገናኛ አማላጅ (communication intermediary) ለመቀጠር ቅድመ ሁኔታ ነው። የአስተርጓሚዎችን የሙያ ስነ-ምግባር በተመለከተ፣ በጀርመን ውስጥ በጀርመን የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች ማህበር የሚተዳደር የስነ-ምግባር መመሪያ አለ፤ ሆኖም ይህ መመሪያ በብሔራዊ ደረጃ ህጋዊ አስገዳጅነት ያለው ሰነድ አይደለም፤ ይልቁንም ለማህበሩ ውስጣዊ የሙያ አሰራር መመሪያነት ብቻ ያገለግላል። በተመሳሳይ መልኩ ኢስቶኒያም ለዚህ ሙያ የተለየ እና ዝርዝር የሆነ ብሔራዊ የስነ-ምግባር መመሪያ የላትም፤ በክሮኤሽያም ሁኔታ ተመሳሳይ ነው፤ ማለትም ለሙያው የተዋሃደ እና በብሔራዊ ደረጃ የተቋቋመ የስነ-ምግባር መመሪያ ስለሌለ፣ እያንዳንዱ አገልግሎት ሰጪ የራሱን የስነ-ምግባር መመሪያ ይጠቀማል።

በኬንያ የኬንያ የምልክት ቋንቋ ረቂቅ ህግ (2023)17 የአስተርጓሚዎችን የምስክር ወረቀት፣ ምዝገባ እና ፈቃድ ለመስጠት ኃላፊነት ያለው የኬንያ የምልክት ቋንቋ ምክር ቤት እንዲቋቋም ይደነግጋል፣ ይህም ረቂቅ ህጉ በመጨረሻ ከፀደቀ በኋላ የሙያውን ብሔራዊ የምስክር ወረቀት ለማግኘት ተቋማዊ ማዕቀፍ ህጋዊ መሠረት ይሰጠዋል። በሌላ በኩል፣ ጋና እና ኢትዮጵያ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሚሆን ምንም ዓይነት ብሔራዊ ደረጃውን የጠበቀ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ፣ እውቅና አሰጣጥ ወይም በህግ የተደገፈ የስነ-ምግባር ደንብ የላቸውም።

16 Estonian Qualifications Authority. (2023). Occupational Qualification Standard: Sign Language Interpreter, EstQF Level 6(Viipekeeletõlk, tase 6). Kutseregister – Estonian Register of Occupational Qualifications. Available at: https://www.kutseregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/11200505

17 The Kenyan Sign Language Bill, 2023 (Senate Bill No. 9 of 2023). Parliament of Kenya. Available at: https://www.parliament.go.ke/node/18662

ሀገር	ለሀገራዊ የምልክት ቋንቋ ህጋዊ እውቅና መስጠት	የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎት የማግኘት መብትን የሚመለከት ህጋዊ ደንብ	የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች ትምህርት እና ብቃት ማረጋገጥን የሚመለከት ሀገራዊ ማዕቀፍ
ጀርመን	ሙሉ (ለአካል ጉዳተኞች እኩል ዕድልን የሚደነግገው የፌዴራል ሕግ)	ይህ መብት በብሔራዊ ደረጃ (ለአካል ጉዳተኞች እኩል ዕድልን የሚደነግገው የፌዴራል ሕግ፣ ለአካል ጉዳተኞች እኩል ዕድልን የሚመለከተው ሕግ እና የግንኙነት ድጋፍ መሣሪያዎችን የሚመለከተው ደንብ) የሚተዳደር ሲሆን፣ በፌዴራል ክልሎች ደረጃም ተጨማሪ ደንቦች አሉ።	የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን ለማፍራት በተዘጋጁ የተለያዩ የትምህርት መርሐ ግብሮች አማካኝነት መደበኛ የዩኒቨርሲቲ ትምህርት ማግኘት ይቻላል።
ኢስቶኒያ	ሙሉ (የቋንቋ ሕግ)	በከፊል በቋንቋ ሕግ የሚተዳደር ሲሆን የመብቱ ተደራሽነት እና ወሰን እንደ ማመልከቻው መስክ (ዘርፍ) ይለያያል።	ምንም እንኳን በአሁኑ ወቅት የዩኒቨርሲቲ የትምህርት መርሐ ግብር ባይኖርም፣ ለኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሚሆን ብሔራዊ የብቃት መስፈርት አለ።
ክሮሺያ	ሙሉ (በክሮሺያ ሪፐብሊክ ውስጥ መስማት የተሳናቸው እና መስማት የተሳናቸው ሰዎች በክሮኤሺያ የምልክት ቋንቋ እና በሌሎች የመገናኛ መንገዶች ላይ የተደነገገ ሕግ)	በሀገር አቀፍ ደረጃ በግል ድጋፍ ሕግ የተደነገገ ሲሆን ይህም በመላው የክሮሺያ ሪፐብሊክ የመገናኛ አማካሪ አገልግሎት የማግኘት መብትን ያጸድቃል።	በክሮሺያ የብቃት ማረጋገጫ ማዕቀፍ (Croatian Qualifications Framework) ውስጥ የሀገር አቀፍ የሙያ ደረጃ እና የብቃት ደረጃ የተዘረጋ ሲሆን፣ በአሁኑ ወቅት መደበኛ ባልሆነ የትምህርት አሰጣጥ ሥርዓት የሚሰጥ የትምህርት ፕሮግራምም በሥራ ላይ ይገኛል።
ኬኒያ	ከፊል (የኬንያ የምልክት ቋንቋ ረቂቅ ህግ)	የህግ ማዕቀፉ በኬንያ የምልክት ቋንቋ ረቂቅ ህግ አማካኝነት የመዘርጋት ሂደት ላይ የሚገኝ በመሆኑ፣ አፈጻጸሙ እና የስርዓቱ ግንባታ ገና ወደፊት የሚከናወኑ ናቸው።	ይህ ረቂቅ ህግ፣ ብቃት ባለው አካል አማካኝነት የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን የመመዝገብ እና የብቃት ምዘና የማካሄድ ስርዓት እንዲዘረጋ ያዛል።
ጋና	ምንም የለም	ምንም የለም	ምንም የለም
ኢትዮጵያ	ምንም የለም	ምንም የለም	ምንም የለም

3.2 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የትምህርት መርሃ ግብሮች አጠቃላይ እይታ

ይህ ምዕራፍ በአጋር አገሮች ውስጥ ለሚገኙ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች አሁን ያሉትን የትምህርት ፕሮግራሞች ንፅፅር አጠቃላይ እይታ ይሰጣል።

ጀርመን በናሙናው ውስጥ በጣም የዳበረ ስርዓት አላት፣ በከፍተኛ ትምህርት ደረጃ የሚገኝ፣ አምስት የዩኒቨርሲቲ ፕሮግራሞች ያሉት፡-

- በሃምቡርግ ዩኒቨርሲቲ የመጀመሪያ ዲግሪ ፕሮግራም፣ ስምንት ሴሚስተር የሚዘልቅ፤
- በሃምቡርግ ዩኒቨርሲቲ የድህረ ምረቃ ፕሮግራም፣ አራት ሴሚስተር የሚዘልቅ፤
- በላንድሹት የተግባራዊ ሳይንስ ዩኒቨርሲቲ የመጀመሪያ ዲግሪ ፕሮግራም፣ ሰባት ሴሚስተር የሚዘልቅ፤
- በማግደበርግ-ስቴንዳል የተግባራዊ ሳይንስ ዩኒቨርሲቲ የመጀመሪያ ዲግሪ ፕሮግራም፣ ስምንት ሴሚስተር የሚዘልቅ፤
- በበርሊን ሁምቦልድት ዩኒቨርሲቲ የድህረ ምረቃ ፕሮግራም፣ አራት ሴሚስተር የሚዘልቅ።

ኢስቶኒያ በአሁኑ ጊዜ ምንም አይነት ንቁ እና መደበኛ የትምህርት ፕሮግራም የላትም። ከ2006 ጀምሮ በታርቱ ዩኒቨርሲቲ ሲካሄድ የቆየው ለኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሶስት ዓመት የቅድመ ምረቃ ፕሮግራም ከ2020 ጀምሮ በቂ ያልሆነ የመንግስት ገንዘብ እና በዚህም ምክንያት የተመዘገቡ ተማሪዎች ቁጥር ዝቅተኛ በመሆኑ ከ2020 ጀምሮ አልተሰጠም። ለትምህርት ፍላጎቶች ተቋማዊ ምላሽ የተቀነሰው ለዕድሜ ልክ የመማሪያ ፕሮግራሞች ብቻ ሲሆን በዚህ ውስጥ በየጊዜው በልዩ ደረጃ (C1) የኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ ልዩ ኮርሶች ይቀርባሉ። እነዚህ ፕሮግራሞች ከኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ (መስማት ለተሳናቸው እና ለተለማመዱ አስተርጓሚዎች ትምህርት ቤቶች ሰራተኞችን የሚያስተምሩ) ወይም የራሳቸውን የቋንቋ ክህሎት ለማሻሻል ለሚፈልጉ ግለሰቦች በሙያዊነት የሚሰሩ ሰዎችን አጠቃላይ የቋንቋ ብቃት ለማሻሻል የታሰቡ ፕሮግራሞች ናቸው። በዘዴ አነጋገር፣ እነዚህ ኮርሶች የትርጓሜ ስልቶችን ወይም ተግባራዊ የትርጉም ስልጠናን አይሸፍኑም፣ ስለዚህ ከመግቢያ ደረጃ ጀምሮ አዳዲስ ባለሙያ ባለሙያዎችን ለማስተማር እና ለማዳበር የሚያስችል ስልታዊ ፕሮግራም አይሆኑም።

ክሮሺያ በሁለተኛ ደረጃ ወይም በከፍተኛ ትምህርት ደረጃ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች (የመገናኛ አገናኞች) ስልጠና የተዘጋጀ ፕሮግራም ከሌላቸው ተሳታፊ ሀገራት አንዷ ነች። በአሁኑ ወቅት ሀገሪቱ ያላት ብቸኛ አማራጭ፣ እንደ መገናኛ አገናኝ ሆኖ ለመሥራት የሚያስፈልጉ ክህሎቶችን ለማግኘት የሚያስችል የ150 ሰዓት የኦፊሴላዊ ያልሆነ (non-formal) ትምህርት ፕሮግራም ብቻ ነው፤ ይህም ገና በመጀመሪያው የትግበራ ምዕራፍ ላይ የሚገኝ ነው። ይህንን ፕሮግራም ለማቅረብ ፈቃድ ለማግኘት፣ አንድ ተቋም በመጀመሪያ ከሠራተኛ፣ የጡረታ ሥርዓት፣ ቤተሰብ እና ማህበራዊ ፖሊሲ ሚኒስቴር ፈቃድ ማግኘት አለበት። ተሳታፊዎች ፕሮግራሙን በተሳካ ሁኔታ ሲያጠናቅቁ የኦፊሴላዊ ያልሆነ ትምህርት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ይሰጣቸዋል፤ ይህ ሰነድም በዚህ ሙያ ለመቀጠር እንደ ህጋዊ መስፈርት ያገለግላል። ስለዚህ ክሮኤሺያ በብሔራዊ ደረጃ ከፊል እውቅና ብቻ ነው ያላት፤ ይህም ማለት ፕሮግራሙ በተቋም ደረጃ እውቅና የተሰጠውና የጸደቀ ቢሆንም፣ ወደ መደበኛ ትምህርት ደረጃ ግን ያልደረሰ ነው።

ወደ አፍሪካ አገሮች ስንመለስ፣ **ኬንያ** ለኬንያ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የብቃት ማረጋገጫ ለመስጠት የተነደፈ አንድ ፕሮግራም አላት፣ ይህም በሴንት ፖል ዩኒቨርሲቲ እንደ ሙያዊ የዲግሪ ፕሮግራም የሚቀርብ። **ጋና** በጋና የምልክት ቋንቋ መስክ ከትምህርት ጋር የተያያዙ ሁለት ፕሮግራሞች አሏት፣ ሁለቱም በሁለት የተለያዩ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት እንደ የዲግሪ ፕሮግራሞች የተደራጁ ናቸው፣ ምንም እንኳን በይዘታቸው ውስጥ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ችሎታን ለማዳበር ባላቸው አቅጣጫ በእጅጉ ይለያያሉ። የመጀመሪያው በዊኔባ የትምህርት ዩኒቨርሲቲ የሚካሄድ የጋና የምልክት ቋንቋ ፕሮግራም ሲሆን ለሁለት ዓመታት የሚቆይ ነው። ይህ ግን በዋናነት በቋንቋ እና መስማት ለተሳናቸው ባህል ያተኮረ ፕሮግራም ነው፣ ይልቁንም የአስተርጓሚ ስልጠና ፕሮግራም አይደለም። ሁለተኛው በኬፕ ኮስት ዩኒቨርሲቲ የሚቀርበው ከጋና ብሔራዊ መስማት የተሳናቸው ማህበር ጋር በመተባበር ሲሆን በዋናነት በጋና የምልክት ቋንቋ ቀደም ሲል ችሎታ ላላቸው ግለሰቦች የታለመ ጥልቅ የአስራ ስድስት ሳምንት ፕሮግራም ሆኖ የተነደፈ ነው። ከመጀመሪያው ፕሮግራም በተለየ፣ ይህ ፕሮግራም የትርጉም/የትርጉም ንድፈ ሐሳብ እና ቴክኒኮችን በእጅጉ ስለሚሸፍን የትርጉም ችሎታን ለማዳበር በግልጽ ያተኮረ ነው። የኢትዮጵያ የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በ"**የኢትዮጵያ** የምልክት ቋንቋ እና መስማት የተሳናቸው ባህል" የመጀመሪያ ዲግሪ ፕሮግራም ያቀርባል፣ ይህም በቋንቋ እና መስማት የተሳናቸው ባህል ላይ ያተኮረ ሲሆን የምልክት ቋንቋ የመተርጎም ቴክኒኮችን የሚሸፍኑ በርካታ ኮርሶችን ያካትታል። ሆኖም ግን፣ ይህ ፕሮግራም በግልጽ እንደ አስተርጓሚ ለመስራት የሚያስፈልጉትን ብቃቶች ለማግኘት ሳይሆን በቋንቋ እና መስማት የተሳናቸው የባህል ጥናቶች ፕሮግራም ሆኖ የተነደፈ ነው።

ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የትምህርት ፕሮግራሞች ንፅፅር አጠቃላይ እይታ

ሀገር	የፕሮግራሙ ስም እና አቅራቢ	የቆይታ ጊዜ	የትምህርት ደረጃ እና የተገኘው ብቃት	ያለበት ሁኔታ	ማስታወሻ
ጀርመን	1. የሃምቡርግ ዩኒቨርሲቲ (የመጀመሪያ እና የድህረ-ምረቃ መርሃ ግብር) 2. የላንድሹት የተግባራዊ ሳይንስ ዩኒቨርሲቲ (የመጀመሪያ ዲግሪ መርሃ ግብር)	1. 7 + 4 ሴሚስተር 2. 7 ሴሚስተር 3. 8 ሴሚስተር 4. 4 ሴሚስተር	1. መደበኛ የዩኒቨርሲቲ ደረጃ፣ የመጀመሪያ ወይም የማስተርስ ዲግሪ 2. መደበኛ የዩኒቨርሲቲ ደረጃ፣ የመጀመሪያ ዲግሪ 3. መደበኛ የዩኒቨርሲቲ	በተግባር ላይ ያለ	

	3. የማግዴቡርግ-ስተንዳል የተግባራዊ ሳይንስ ዩኒቨርሲቲ (የመጀመሪያ ዲግሪ መርሃ ግብር) 4. የበርሊን ሁምቦልት ዩኒቨርሲቲ (የድህረ-ምረቃ መርሃ ግብር)		ደረጃ፣ የመጀመሪያ ዲግሪ 4. መደበኛ የዩኒቨርሲቲ ደረጃ፣ የማስተርስ ዲግሪ		
ኢስቶኒያ	የታርቱ ዩኒቨርሲቲ (University of Tartu)	3 ዓመታት (የመጀመሪያ ዲግሪ)	መደበኛ የዩኒቨርሲቲ ደረጃ፣ የመጀመሪያ ዲግሪ	ከ2020 ጀምሮ አገልግሎት ላይ አይደለም።	በታርቱ ዩኒቨርሲቲ የኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ (Estonian Sign Language) የብቃት ደረጃን ለማሻሻል ያለመ የCነ ደረጃ ኮርስ አለ፤ ይህ ኮርስ የተዘጋጀው ለትርጉም ባለሙያዎች፣ ለአስተማሪዎች እና መስማት ለተሳናቸው ወይም የመስማት ችግር ላለባቸው ሰዎች አገልግሎት ለሚሰጡ ሌሎች ባለሙያዎች ነው። ኮርሱ ለትርጉም ሥራ የሚያስፈልጉ ልዩ ይዘቶችን ስለማያካትት፣ እንደ የትርጉም ባለሙያ ማሰልጠኛ ፕሮግራም አይቆጠርም።

ክሮሺያ	መደበኛ ያልሆነ የአዋቂዎች ትምህርት መርሃ ግብር	150 ሰዓታት	መደበኛ ያልሆነ ደረጃ	በሂደት ላይ ያለ፤ አሁንም የመጀመሪያ ደረጃዎች በመተግበር ላይ የሚገኝ	
ኬንያ	ቅዱስ ጳውሎስ ዩኒቨርሲቲ (በኬንያ የምልክት ቋንቋ እና በትርጓሜ ሙያዊ ብቃትን ለማግኘት የሚያስችል ፕሮግራም)	ከ1 እስከ 2 ዓመታት	ሙያዊ ብቃትን ለማግኘት የሚያስችል መደበኛ ፕሮግራም	በሥራ ላይ ያለ	
ጋና	የኬፕ ኮስት ዩኒቨርሲቲ (University of Cape Coast) ከጋና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች ብሔራዊ ማህበር (Ghana National Association of the Deaf) ጋር በመተባበር የሚያቀርበው፤ የጋና የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት የሙያ ብቃትን ለማግኘት የሚያስችል ፕሮግራም	16 ሳምንታት	የሙያ ብቃትን ለማግኘት የተዘጋጀ መደበኛ (formal-level) ፕሮግራም	በአሁኑ ወቅት እየተሰጠ ያለ	የዊኔባ የትምህርት ዩኒቨርሲቲ (University of Education, Winneba) በጋና የምልክት ቋንቋ የሁለት ዓመት የዲግሪ መርሃ-ግብር ይሰጣል፤ ሆኖም ይህ መርሃ-ግብር በዋናነት በቋንቋ ጥናት (linguistics) እና በመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች ባህል ላይ ያተኮረ እንጂ፣ በተለየ ሁኔታ የአስተርጓሚነት ክህሎትን ለማዳበር ታቅዶ የተዘጋጀ አይደለም።
ኢትዮጵያ	-	-	-	-	-የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በ"የኢትዮጵያ

					የምልክት ቋንቋ እና መስማት የተሳናቸው ባህል" የመጀመሪያ ዲግሪ ፕሮግራም ያቀርባል፣ በተመሳሳይም በቋንቋ እና መስማት የተሳናቸው ባህል ላይ ያተኮረ ሲሆን፣ ይህም ጥቂት የትርጓሜ ቴክኒኮችን ያካትታል፣ ነገር ግን የአስተርጓሚነት ብቃቶችን ለማግኘት የታሰበ አይደለም።

3.3 ለምልክት ቋንቋ ተርጓሚዎች የትምህርት ፕሮግራሞች ንጽጽር ማጠቃለያ በዋና ዋና ባህሪያት መሠረት

ይህ ምዕራፍ ከላይ የተጠቀሱትን የምልክት ቋንቋ ተርጓሚዎች የትምህርት ፕሮግራሞችን በሚከተሉት ቁልፍ ልኬቶች መሠረት የተቀናጀ ንጽጽር ያቀርባል፡ የሥርዓተ ትምህርት ይዘት እና የመማሪያ ውጤቶች፣ የትርጓሜ ቲዎሪ እና ቴክኒክ ሽፋን፣ የሙያ ሥነ ምግባር መኖር፣ በልዩ አውዶች ውስጥ ለሥራ ዝግጁነት እና የትምህርት አቅርቦት እና ተደራሽነት ጥያቄን ጨምሮ በዲጂታል አካባቢዎች የትርጓሜ ሽፋን።

ጀርመን፣ ከአምስቱ መደበኛ የከፍተኛ ትምህርት ፕሮግራሞች ጋር፣ በናሙናው ውስጥ በጣም የዳበረ የትምህርት ሞዴልን ይወክላል። የአምስቱ ፕሮግራሞች ሥርዓተ ትምህርት በጀርመን የምልክት ቋንቋ እና በሚነገር ጀርመንኛ የሁለት ቋንቋ ችሎታን በተከታታይ ይገነባል፣ በግልጽ የተገለጹ የመማሪያ ውጤቶች ለነፃ የሙያ ልምምድ ያተኮሩ ናቸው። ቲዎሪ እና ቴክኒክን መተርጎም በስርዓት የተሸፈኑ ሲሆን፣ በፍርድ ቤት እና በኮንፈረንስ ትርጓሜ ላይ ያተኩራል። ሆኖም ሥነ ምግባር በጣም ደካማው አገናኝ ነው - ከፕሮግራሞቹ ውስጥ አንዳቸውም የሥነ ምግባር ባህሪን እንደ የተለየ ሞጁል አይመለከቱም፤ በምትኩ፣ በተዘዋዋሪ ብቻ በተደራጁ የሙያ ልምምዶች በኩል ይዳሰሳል። ለልዩ አውዶች መዘጋጀት እኩል አይደለም፡ ማግደበርግ-ስታንዳል በግልጽ የተለያዩ ዘርፎችን (የጤና አጠባበቅ፣ የፍትህ አካላት፣ ትምህርት፣ የህዝብ አስተዳደር) ሰይሟል፣ ሌሎቹ ፕሮግራሞች ደግሞ እንዲህ ዓይነቱን ዝግጅት ብቻ ያመለክታሉ። በዲጂታል አካባቢዎች ለመተርጎም የእውቀት እና ክህሎቶችን ማግኘት ከአምስቱም ሥርዓተ ትምህርቶች ሙሉ በሙሉ ጠፍቷል። ተደራሽነት የተገደበው በአራት ከተሞች ውስጥ ባሉ ፕሮግራሞች ጂኦግራፊያዊ ክምችት እና በህዝብ የገንዘብ ድጋፍ ምክንያት የገንዘብ ተደራሽነት ከፍተኛ ቢሆንም፣ ምንም እንኳን በሕዝብ ገንዘብ ምክንያት ከፍተኛ ቢሆንም።

ክሮሺያ ግን 150 ሰዓታት የሚፈጅ መደበኛ ያልሆነ ደረጃ ያለው ፕሮግራም ብቻ ነው ያላት። የፕሮግራሙ ይዘት በዋናነት መስማት የተሳናቸው፣ የመስማት ችግር ያለባቸው እና መስማትና ማየት የተሳናቸው ተማሪዎችን የማስተማር እና የመደገፍ ሁኔታ ላይ ያተኮረ ነው፤ ነገር ግን የምልክት ቋንቋን እንደ ገለልተኛ የቋንቋ ሥርዓት መመልከት ወይም በተለያዩ የመግባቢያ ዘዴዎች (modalities) መካከል የሚደረግ የትርጉም ቴክኒኮችን መዳሰስን የመሳሰሉ ጉዳዮች በውስጡ የሉም፤ ይልቁንም

ፕሮግራሙ በመሠረታዊ የመግባቢያ ስልቶች ማሳያ ደረጃ ላይ ብቻ የተወሰነ ነው። የስነ-ምግባር ጉዳይ የተካተተ ቢሆንም፣ ሰፊውን የሙያ አሠራር ሳይሸፍን በትምህርት ቤት አውድ ውስጥ ብቻ በተወሰነ መልኩ ነው የቀረበው። እንደ ጤና አጠባበቅ፣ የፍትህ ሥርዓት፣ የህዝብ አገልግሎቶች እና መሰል ዘርፎች ያሉ ልዩ የትርጉም አውዶች እንዲሁም በዲጂታል አካባቢዎች የሚደረግ ትርጉም ከፕሮግራሙ የመማር ውጤቶች ውስጥ ሙሉ በሙሉ አይካተቱም። በተጨማሪም፣ ፕሮግራሙ ከተገለጹት ብቃቶች (ለምሳሌ፣ የክሮኤሺያ የምልክት ቋንቋን አቀላጥፎ የመጠቀም ችሎታ) እና በተግባር ከሚገኙት የመማር ውጤቶች መካከል ውስጣዊ አለመጣጣም ያሳያል፤ ምክንያቱም የመማር ውጤቶቹ ከተጠቀሱት ብቃቶች ጋር አይጣጣሙም። ፕሮግራሙ በተቀላቀለ (hybrid) አቀራረብ ሊሰጥ ስለሚችል በመላ ሀገሪቱ በይፋ ተደራሽ ነው። ከተመዝጋቢዎች ከሚጠበቁት መስፈርቶች አንዱ የክሮኤሺያ የምልክት ቋንቋ ብቃት ማረጋገጫ ሰርተፊኬት ማቅረብ ሲሆን፣ ይህ ሰርተፊኬት የሚገኘውም በተመሳሳይ መደበኛ ባልሆነ ደረጃ በሚሰጡ ኮርሶች አማካኝነት ነው፤ በእነዚህ ኮርሶች የሚገኘው እውቀት በምንም ዓይነት ቁጥጥር ወይም ደረጃ አሰጣጥ ሥርዓት የማይመራ በመሆኑ፣ የተሳታፊዎች የመነሻ ብቃት ደረጃ ወጥነት እንዲጎድለው ያደርጋል።

ይህ በእንዲህ እንዳለ **ኢስቶኒያ** ለየት ያለ ጉዳይ ትወክላለች። ቀደም ሲል በታርቱ ዩኒቨርሲቲ የሚሰጠው የጥናት ፕሮግራም በአሁኑ ጊዜ እንቅስቃሴ-አልባ ነው። ለሙያው መደበኛ ስልጠና የሚሰጥ ሁሉን አቀፍ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ ትምህርት ፕሮግራም ሆኖ አገልግሏል። ፕሮግራሙ በአሁኑ ጊዜ እንቅስቃሴ-አልባ ስለሆነ፣ ስለ እሱ መረጃ በከፊል በይፋ ብቻ የሚገኝ ሲሆን ይህም ከሌሎች የማጣቀሻ ዘርፎች ጋር ያለውን ግንኙነት ሙሉ ግምገማ ይከለክላል። የትርጓሜ ቲዎሪ እና ቴክኒክ በስርዓት እንደተሸፈኑ ይታወቃል። በአሁኑ ጊዜ ያለው የላቀ ደረጃ (C1) የቋንቋ ኮርስ ነው፣ ነገር ግን ይህ በግልጽ የትርጓሜ ፕሮግራም አይደለም፤ ይልቁንም የቋንቋ ችሎታቸውን ለማሻሻል ለሚፈልግ ለማንኛውም ሰው የታሰበ ነው። የጥናት ፕሮግራሙ በመጥፋቱ፣ ኢስቶኒያ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ብቃቶችን የማግኘት ምንም አይነት መንገድ የላትም፣ ይህም በተለይም ብቁ የሆኑ አስተርጓሚዎችን እጥረት ያራዝማል።

በቅዱስ ጳውሎስ ዩኒቨርሲቲ የሚገኘው የኬንያ የምልክት ቋንቋ እና የትርጓሜ ጥናት ፕሮግራም በኬንያ ናሙና ውስጥ የምልክት ቋንቋ የትርጓሜ ብቃቶች የሚዳብሩበት ብቸኛው ፕሮግራም ነው። ሥርዓተ ትምህርቱ የኬንያ የምልክት ቋንቋ ሰዋሰው እና ማህበራዊ ቋንቋ ባህሪያትን እንዲሁም የትርጓሜ ቲዎሪ እና ቴክኒክን ይሸፍናል፣ ምንም እንኳን የዚህ ሽፋን ጥልቀት በይፋ ባይገኝም። የፕሮግራሙ ይዘት በተለያዩ ልዩ ሁኔታዎች ውስጥ የአስተርጓሚውን ስራ እውቅና ይሰጣል፣ ይህም በከፊል ይህንን ዘርፍ ይመለከታል፣ ምንም እንኳን ለእያንዳንዱ አካባቢ የተወሰኑ ሞጁሎች ባይኖሩም። ሥነ ምግባር እንደ የተለየ የትምህርት ዘርፍ አልተሸፈነም፣ እና በዲጂታል አካባቢዎች የትርጓሜ ሙሉ በሙሉ የለም። በጋና፣ በኬፕ ኮስት ዩኒቨርሲቲ የሚቀርብ የአስተርጓሚ ስልጠና ፕሮግራም አለ፣ ከጋና ብሔራዊ መስማት የተሳናቸው ማህበር ጋር በመተባበር የሚካሄድ፣ እና በጋና ናሙና ውስጥ ብቸኛው እንደዚህ አይነት ፕሮግራም ነው። ይዘቱ የተዋቀረ የትርጓሜ ቲዎሪ፣ የምልክት ቋንቋ ቋንቋ፣ መስማት የተሳናቸው ባህል እና የሙያ ሥነ ምግባርን እንደ የተለየ ኮርስ የሚያካትት ጥልቅ የአስራ ስድስት ሳምንት ፕሮግራም ነው። እነዚህ አካባቢዎች ወደ ተለያዩ፣ የተወሰኑ የቲማቲክ ሞጁሎች ስላልተዘጋጁ በሕግ፣ በሕክምና፣ በትምህርት፣ በሃይማኖታዊ እና በሚዲያ አውዶች ውስጥ የትርጓሜ ቴክኒኮችን በከፊል ይሸፍናል። በዲጂታል አካባቢዎች የትርጓሜ ቴክኒክ ሽፋን ሙሉ በሙሉ ማለት ይቻላል የለም። በፕሮግራሙ ላይ ልዩ ጠቀሜታ የሚጨመረው መስማት የተሳናቸው መምህራን ተሳትፎ እና በጋና ብሔራዊ የመስማት ችግር ማህበር ውስጥ የተግባር ምደባ ሲሆን ይህም በተተነተነው ናሙና ውስጥ እንደ ጥሩ ልምምድ ምሳሌ ሆኖ ጎልቶ ይታያል። በሌላ በኩል የፕሮግራሙ አጭር ጊዜ ቁልፍ ገደቡን የሚወክል ሲሆን የጋና የምልክት ቋንቋ የትርጓሜ ብቃትን ሙሉ በሙሉ ለማግኘት የሚያስፈልገውን ተጨባጭ እና ቀጣይነት ያለው ስልጠና ይከለክላል።

በኢትዮጵያ የምልክት ቋንቋ የተርጓሚ ስልጠና ፕሮግራም የለም፣ እና በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የሚገኘው "የኢትዮጵያ የምልክት ቋንቋ እና የመስማት ችግር ባህል" የመጀመሪያ ዲግሪ ፕሮግራም በቋንቋ እና መስማት የተሳናቸው ባህል ላይ ያተኮረ

ሲሆን ይህም ጥቂት የትርጓሜ ቴክኒኮችን ኮርሶችን ያካትታል፣ ነገር ግን ፕሮግራሙ የአስተርጓሚ ብቃትን ለማግኘት የተነደፈ አይደለም። ስለዚህ ኢትዮጵያ በስድስት አገራት ናሙና ውስጥ በጣም ግልጽ የሆነ የትምህርት እጥረትን ትወክላለች።

4. በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገራት ውስጥ ስለሚሰጡት የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎቶች ጥራት የተደረጉ የምርምር ግኝቶች ንጽጽራዊ ትንተና

ሪፖርት D2.3 የዚህ ፕሮጀክት አጋር በሆኑት ስድስት ሀገራት ውስጥ በአሁኑ ወቅት ስለሚሰጠው የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎት ጥራት የተካሄደውን ምርምር ግኝቶች ያቀርባል። ይህ ሪፖርት ለእያንዳንዱ ሀገር የተገኙትን ውጤቶች ዝርዝር ትንተና እና አቀራረብ የሚያቀርብ ቢሆንም፣ ይህ ምዕራፍ ግን በተገኙት ግኝቶች ላይ ያተኮረ ንጽጽራዊ አጠቃላይ እይታን ያቀርባል። ምርምሩ የተነደፈው ይህንን አገልግሎት በሚያካትቱት ሁለቱም ወገኖች ማለትም በአገልግሎት ተጠቃሚዎች (ደንቆሮ እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች) እና በአገልግሎት አቅራቢዎች (የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች) አመለካከቶች ላይ መረጃ ለመሰብሰብ ነው። እነዚህን ሁለት አመለካከቶች አንድ ላይ ማምጣት በጥናት ላይ ባሉት ሀገራት ውስጥ የአገልግሎቱን ሁኔታ በተመለከተ የተሟላ ምስል ለመገንባት ያስችላል። ሁሉም አጋር ሀገራት ተመሳሳይ የምርምር ዘዴን የተከተሉ ሲሆን፣ ይህም የተገኙትን ግኝቶች ንጽጽራዊ ትንተና ለማዘጋጀት አስችሏል። የዚህ ንጽጽራዊ አጠቃላይ እይታ ዓላማ በአውሮፓ እና ከሰሃራ በታች ባሉ የአፍሪካ ሀገራት መካከል የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎት ጥራትን በተመለከተ ባለው ግንዛቤ ላይ የሚታዩትን ተመሳሳይነቶች እና ልዩነቶች መለየት ነው። የአገልግሎት ተጠቃሚዎች እና የአገልግሎት አቅራቢዎች አመለካከቶች ምን ያህል እንደሚስማሙ ወይም እንደሚለያዩ ላይ ልዩ ትኩረት ተሰጥቷል። የተገኙት ግንዛቤዎች ለወደፊቱ የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ ሥርዓቶችን ለማሻሻል እንዲሁም የዚህን ፕሮጀክት የሙያ ትምህርት እና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ለማዘጋጀት እንደ መነሻ ሊያገለግሉ ይችላሉ።

4.1 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች እይታ

ከስድስቱ አጋር ሀገራት የተውጣጡ በአጠቃላይ 202 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች በምርምሩ ላይ ተሳትፈዋል። በሀገር ደረጃ የተወሰደው የናሙና መጠን አጠቃላይ መረጃ ከዚህ በታች ባለው ሰንጠረዥ ቀርቧል።

ሀገር	የዳሰሳ ጥናት ተሳታፊዎች	(ቃለ-መጠይቅ/የቡድን-ተኮር ውይይት)ተሳታፊዎች
ጀርመን	44	15
ክሮሺያ	18	10
ኢስቶኒያ	7	3
ኬኒያ	18	10
ጋና	42	10
ኢትዮጵያ	15	10

በአውሮፓ አገሮች ውስጥ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች የሚሰጠው ትምህርት በመደበኛ እና መደበኛ ባልሆነ ትምህርት እና ለሙያዊ ልምምድ ትክክለኛ ዝግጁነት መካከል ያለውን ግንኙነት ለመረዳት አስፈላጊ የሆነ ግኝት ያሳያል። የክሮኤሽያኛ እና የኢስቶኒያ አስተርጓሚዎች በአብዛኛው እውቀታቸውን እና ክህሎቶቻቸውን የሚያገኙት መደበኛ ባልሆኑ የትምህርት ዓይነቶች (በተለያዩ ድርጅቶች የሚሰጡ የተለያዩ የጊዜ ቆይታ እና የፕሮግራም አወቃቀር ስልጠና) እና እንደ አስተርጓሚዎች በተግባር በተሰራ ስራ ባገኙት ልምድ ቢሆንም፣ በምርምር የተሳተፉት ሁሉም የጀርመን አስተርጓሚዎች በጀርመን የምልክት

ቋንቋ አስተርጓሚ ዲግሪ ፕሮግራሞች የተገኙ መደበኛ ብቃቶችን ይይዛሉ። በከሮኤሺያ፣ አብዛኛዎቹ አስተርጓሚዎች በአሁኑ ጊዜ ለግንኙነት አስታራቂዎች የ150 ሰዓት መደበኛ ያልሆነ የሥልጠና ፕሮግራም አጠናቀዋል። በኢስቶኒያ፣ ከሰባቱ አስተርጓሚዎች ውስጥ ሁለቱ ብቻ በታርቱ ዩኒቨርሲቲ መደበኛ የአስተርጓሚ ስልጠና አጠናቀዋል፣ ይህም ከእንግዲህ ንቁ አይደለም። የትምህርት ደረጃቸው ምንም ይሁን ምን፣ ከሦስቱም የአውሮፓ አገራት የተውጣጡ አስተርጓሚዎች ለሙያው ትክክለኛ ፍላጎቶች በቂ ያልሆነ ብቃት እና ዝግጁነት ተመሳሳይ ስሜት እንዳላቸው ሪፖርት ያደርጋሉ፣ ይህም የሙያ ዝግጁነት በትምህርት መንገዱ መደበኛ ሁኔታ ላይ ብቻ ሳይሆን በይዘቱ፣ ለተግባራዊ አተገባበር በሚሰጡት እድሎች እና ከእውነተኛ የስራ ሁኔታዎች ጋር ባለው ግንኙነት ላይም ጭምር የተመካ መሆኑን ያሳያል።

በጀርመን፣ ለሙያዊ ሥራ ከፍተኛ ዝግጅት እንዳደረጉ የሚሰማቸው ምላሽ ሰጪዎች 41% ብቻ ሲሆኑ፣ 46% የሚሆኑት ደግሞ በከፊል ብቻ እንደተዘጋጁ ይገልጻሉ። በከሮኤሺያ፣ የዳሰሳ ጥናቱ እና የቃለ መጠይቁ ውጤቶች በተወሰነ ደረጃ ይለያያሉ፤ አንዳንድ በዳሰሳ ጥናቱ የተሳተፉ አስተርጓሚዎች ዝግጅታቸውን ከፍተኛ እንደሆነ ሲገልጹ፣ በቃለ መጠይቅ የተሳተፉት ግን አሁን ያሉት የትምህርት መርሃ ግብሮች የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሥራን ለመስራት የሚያስችል በቂ እውቀትና ክህሎት እንደማይሰጡ አጽንኦት ይሰጣሉ። በኢስቶኒያ፣ ሁለት ሦስተኛ የሚሆኑት ምላሽ ሰጪዎች ለሙያዊ ሥራ ጨርሶ ዝግጅት እንዳላደረጉ ወይም በቂ ዝግጅት እንዳላደረጉ ይናገራሉ። የትምህርት መርሃ ግብሮች በሚለያዩባቸው የአፍሪካ አገራትም ተመሳሳይ ሁኔታ ይታያል። ኢትዮጵያ እና ኬንያ ለሙያዊ ትርጓሜ የሚያስፈልጉ ብቃቶችን ከማዳበር ይልቅ፣ በዋናነት የምልክት ቋንቋን እራሱን በመማር ላይ ያተኮሩ የትምህርት መርሃ ግብሮች አሏቸው። ሆኖም፣ በኬንያ 88.9% የሚሆኑት አስተርጓሚዎች ይህን ዓይነት ስልጠና ሲያጠናቅቁ፣ በኢትዮጵያ ግን ስልጠናው የሚሰጠው በምልክት ቋንቋ ተጠቃሚዎች ማህበር ወይም በሌሎች ድርጅቶች በሚመሩ መደበኛ ባልሆኑ መርሃ ግብሮች አማካኝነት ነው፤ እነዚህም በቆይታ ጊዜ እና በአወቃቀር የሚለያዩ እንዲሁም አልፎ አልፎ ብቻ የሚሰጡ ናቸው። በአንጻሩ፣ ጋና በኬፕ ኮስት ዩኒቨርሲቲ (University of Cape Coast) በሚሰጠው የዲግሪ መርሃ ግብር አማካኝነት መደበኛ ትምህርት ትሰጣለች። በአፍሪካ አገራት የሚገኙ አስተርጓሚዎችም በተመሳሳይ የተግባር ልምድን አስፈላጊነት አጽንኦት ይሰጣሉ፤ በተለይም ትክክለኛ ብቃታቸውን ያዳበሩት በዋናነት በትምህርት ሳይሆን፣ ከምልክት ቋንቋ ተጠቃሚ ማህበረሰብ ጋር ለዓመታት በሰሩት ሥራ እንደሆነ ይገልጻሉ።

በስራ መስኮች ረገድ፣ በስድስቱም አገሮች ውስጥ ያሉ ተርጓሚዎች ሰፊ ግን ያልተመጣጠነ የሥራ ዘርፎችን ሪፖርት ያደርጋሉ። በአውሮፓ አገሮች የጤና አጠባበቅ እና ትምህርት በጣም የተለመዱ የሥራ መስኮች ሆነው ብቅ ይላሉ፣ የክሮኤሽያውያን አስተርጓሚዎች በማህበራዊ ደህንነት፣ በሕዝብ አገልግሎቶች፣ በሥራ እና በፍትህ አካላት ጠንካራ መገኘት ያሳያሉ፤ የጀርመን አስተርጓሚዎች በዋናነት በትምህርት እና በሥራ ስምሪት፤ እና የኢስቶኒያ አስተርጓሚዎች በሚዲያ እና በማህበረሰብ ዝግጅቶች ላይ። በአፍሪካ አገሮች፣ ትምህርት በሦስቱም ውስጥ እንደ ዋና የሥራ አካባቢ ጎልቶ ይታያል፣ ይህ ትኩረት በተለይ በኢትዮጵያ ውስጥ ጎልቶ ይታያል። የጋናውያን አስተርጓሚዎች ከትምህርት በተጨማሪ በማህበረሰብ ዝግጅቶች፣ በሕዝብ አገልግሎቶች እና በጤና አጠባበቅ ዘርፎች አዘውትረው ይተረጉማሉ፣ የኬንያ አስተርጓሚዎች ደግሞ ሥራቸውን ሚዲያ፣ ኮንፈረንሶችን እና የሥራ ዘርፉን ለማካተት ያራዝማሉ። በተጠኑት አገሮች ሁሉ የሚተላለፈው የተለመደ ክር የሕግ እና የፍርድ ቤት አስተርጓሚ ደካማ መገኘት ሲሆን ይህም በስድስቱም አገሮች ውስጥ በተለይ አድካሚ እና አልፎ አልፎ የተሸፈነ የሥራ መስክ ሆኖ ጎልቶ ይታያል። አስተርጓሚዎች ከፍተኛ የሙያ ኃላፊነት ደረጃ እና የቃላት ውስብስብነት ስላላቸው ለእንደዚህ አይነት ስራዎች ከፍተኛ ጥንቃቄ ያደርጋሉ።

ከአስተርጓሚዎች እይታ አንጻር ሲታይ የአገልግሎቱ ተደራሽነት እና አደረጃጀት በሁሉም ስድስቱ አገሮች ውስጥ የጋራ ፈተናን ይወክላል። በጀርመን፣ 34% የሚሆኑት አስተርጓሚዎች ብቻ አገልግሎቱ በአካባቢያቸው ሁልጊዜ እንደሚገኝ ያምናሉ፤ የተቀሩት ግን አገልግሎቱ አልፎ አልፎ ወይም ብዙም በማይዘወተር ሁኔታ እንደሚገኝ ይገልጻሉ። ሁኔታው በክሮኤሺያ የተሻለ ነው፤ እዚያም ጥናት ከተደረገባቸው አስተርጓሚዎች መካከል 72.2% የሚሆኑት እና ቃለ መጠይቅ ከተደረገላቸው መካከል 60% የሚሆኑት አገልግሎቱ ሁልጊዜ እንደሚገኝ ይገልጻሉ። በኢስቶኒያ፣ 57.1% የሚሆኑት አስተርጓሚዎች

አገልግሎቱ በተደጋጋሚ እንደሚገኝ ሪፖርት ያደርጋሉ። በጣም አነስተኛ አዎንታዊ ውጤት የተመዘገበው በኬንያ ሲሆን፣ እዚያም 11.1% የሚሆኑት አስተርጓሚዎች ብቻ አገልግሎቱ ሁልጊዜ እንደሚገኝ ያምናሉ፤ በጋና ደግሞ ይህ መጠን 31.0% ነው። በኢትዮጵያ፣ አገልግሎቱ የሚገኘው አልፎ አልፎ ብቻ ነው። በአጠቃላይ በእነዚህ አገራት ውስጥ የአገልግሎቱ መኖር ወጥነት የሌለውበት ዋና ዋና ምክንያቶች፡ የአስተርጓሚዎች እጥረት፣ ያልተመጣጠነ የጂኦግራፊያዊ ስርጭት፣ የገንዘብ እና የማስተባበር ችግሮች፣ እንዲሁም ከአገልግሎት ተጠቃሚዎች የሚቀርቡ የዘገዩ ጥያቄዎች ናቸው።

በእያንዳንዱ ሀገር ያለውን የአገልግሎት ጥራት በተመለከተ፣ የጀርመን (84%) እና የክሮኤሺያ (83.3%) አስተርጓሚዎች የአገልግሎቱን ጥራት ጥሩ ወይም በጣም ጥሩ እንደሆነ ይገልጻሉ፤ በኢስቶኒያም (71.4%) ተመሳሳይ ሁኔታ ይታያል። በጋና እና በኬንያ መጠነኛ ደረጃ ያላቸው ግምገማዎች ሲበዙ፣ የኢትዮጵያ አስተርጓሚዎች ግን የአገልግሎቱን ጥራት በአብዛኛው ደካማ ወይም በጣም ደካማ እንደሆነ ይገልጻሉ። በአጠቃላይ ግምገማዎች ላይ እነዚህ ልዩነቶች ቢኖሩም፣ በጥራት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ዋና ዋና ምክንያቶች በስድስቱም ሀገራት ተመሳሳይ ናቸው፡ ተቋማት የአስተርጓሚውን ትክክለኛ ሚና እና ተግባር አይረዱም፤ ብዙውን ጊዜ አስተርጓሚዎችን እንደ ረዳት፣ ጠበቃ ወይም የአስተዳደር መስተጋብር ፈጣሪ አድርገው ይመለከቷቸዋል። በአንዳንድ ሁኔታዎችም ባለስልጣናት በትርጉም ሂደት ወቅት አገልግሎት ፈላጊውን በቀጥታ ከማነጋገር ይልቅ ከአስተርጓሚው ጋር ብቻ ይነጋገራሉ፣ ወይም የተወሰኑ መረጃዎችን እንዳይተረጉሙ ለአስተርጓሚዎች ያዝዛሉ። ሌላው ትልቅ ችግር ስለተሰጠው የትርጉም ስራ በቂ መረጃ አለመኖር እና ለጥልቅ ዝግጅት የሚያስፈልጉ ግብዓቶች አለመገኘት ነው፤ ይህም አስተርጓሚዎች ለስራው በከፊል ብቻ ተዘጋጅተው ወይም ምንም ዝግጅት ሳያደርጉ እንዲቀርቡ ያደርጋቸዋል። ከዚህ ጋር በቅርበት የተያያዘው ሌላው ችግር የአገልግሎት ጥያቄው በጣም ዘግይቶ መቅረብ ሲሆን፣ ይህም ለዝግጅት የሚኖረውን ጊዜ በመገደብ በተዘዋዋሪ መንገድ የትርጉም ስራውን ጥራት ይነዳል። በመጨረሻም፣ ጥናቱ እንደሚያሳየው ለአስተርጓሚዎች የሚደረገው ተቋማዊ ድጋፍ በበርካታ ደረጃዎች ማለትም በትምህርት፣ በገንዘብ ድጋፍ እና የሙያ ሚናቸውን በእውነት በመቀበል ረገድ ጉድለት አለበት።

የሥነ ምግባር ችግሮች በስድስቱም አገሮች ውስጥ የአስተርጓሚዎች ሥራ ዋና እና መደበኛ አካል ናቸው፣ ምክንያቱም አብዛኛዎቹ አልፎ አልፎ ወይም ብዙ ጊዜ እንደዚህ ያሉ ሁኔታዎችን እንደሚያጋጥሟቸው ሪፖርት ያደርጋሉ። በስድስቱም አገሮች ውስጥ በጣም የተለመደው ፈተና የሙያ ሚና ወሰንን ይመለከታል፡- አስተርጓሚዎች ከተቋማት እና/ወይም ተጠቃሚዎች ከእውነተኛ ሚናቸው እና ከስራ ውጪ እርምጃ እንዲወስዱ የሚጠይቁትን ጫና ይገልጻሉ። አንድ ልዩ ፈተና መስማት የተሳናቸው ማህበረሰቦች ትንሽ በመሆናቸው እና አባላቱ እርስ በርስ ስለሚተዋወቁ፣ ይህም የሙያ ርቀትን ለመጠበቅ እና ገለልተኛነትን ለመጠበቅ አስቸጋሪ ያደርገዋል። የሥነ ምግባር ችግሮችን ለመፍታት ድጋፍን በተመለከተ፣ በሁሉም አገሮች ውስጥ ያሉ አስተርጓሚዎች በአብዛኛው የሚተማመኑት በባልደረቦቻቸው ወይም በራሳቸው ሥራ ላይ በሚያደርጉት ራስን መገምገም ላይ ነው። ሙያዊ ድጋፍ የሚገኘው በአውሮፓ አገሮች ውስጥ ለጥቂቶች አስተርጓሚዎች ብቻ ሲሆን በአፍሪካ አገሮች ውስጥ ተርጓሚዎች ግን አይገኝም። ከዚህ ጋር በሚስማማ መልኩ የሥራ ሁኔታዎች በአገሮች መካከል በእጅጉ ይለያያሉ። ሁሉም አስተርጓሚዎች በገንዘብ ሁኔታቸው እርካታ እንደሌላቸው ይገልጻሉ፣ እና ይህ በኢትዮጵያ ውስጥ በጣም ጎልቶ ይታያል፣ አንዳንድ አስተርጓሚዎች አገልግሎታቸውን በፈቃደኝነት ይሰጣሉ።

በአንላይን አቀማመጦች ውስጥ መተርጎም ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተለመደ መጥቷል። ይህ የሥራ ዓይነት በአሁኑ ጊዜ በ61% የጀርመንኛ፣ 77.8% የኬንያውያን፣ 64.3% የጋናውያን፣ 55.6% የክሮኤሽያውያን እና 42.9% የኢስቶኒያ አስተርጓሚዎች ይሰጣል። በኢትዮጵያ ይህ የሥራ ዓይነት በቴክኖሎጂ ውስንነት ምክንያት ከሞላ ጎደል የለም ማለት ይቻላል። ስለ አንላይን አስተርጓሚነት ያላቸው አመለካከቶች በአውሮፓ አገሮች ውስጥ በተደጋጋሚ የሚገለጹ ሲሆን አስተርጓሚዎች ጠቃሚ አድርገው ይቆጥሩታል ነገር ግን በቴክኒክ ችግሮች እና በመገናኛ ጥራት መቀነስ የተገደቡ ናቸው - ይህ ገደብ በተለይ የምልክት ቋንቋ በእይታ ቦታ ላይ የተመሰረተ በመሆኑ እና እንዲህ ዓይነቱ ሥራ የሚጠይቀው የአዕምሮ ጫና እየጨመረ በመምጣቱ ይገለጻል።

አስተርጓሚዎች በአገራቸው ውስጥ የሥራ ሁኔታዎችን እና አገልግሎቱን ለማሻሻል ምን እንደሚያስፈልግ ተጠይቀው ምላሽዎቹ በተጠኑት ስድስት አገሮች ውስጥ ልዩ ልዩ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ነገሮች መኖራቸውን አሳይተዋል። የጀርመን አስተርጓሚዎች ብዙውን ጊዜ ለራሳቸው ሙያዊ ደህንነት ሲባል የክትትል አስፈላጊነትን ያነሳሉ። በሌላ በኩል ክሮኤሺያ የግዴታ ብሔራዊ የምስክር ወረቀት እና ደረጃውን የጠበቀ የዩኒቨርሲቲ ደረጃ የትምህርት ፕሮግራም ማስተዋወቅ በጣም አንገብጋቢ ቅድሚያ እንደሚሰጣት ትገልጻለች። ሌላው ቁልፍ ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ ተጠቃሚዎችን እና ተቋማትን ስለ አስተርጓሚው ትክክለኛ ሚና ማስተማር ነው። ልክ እንደ ክሮኤሺያ፣ ኢስቶኒያ፣ በራሷ ሁኔታ ውስጥ፣ መደበኛ የሥልጠና ፕሮግራሞችን የመክፈት፣ የማስተዋወቅ ወይም የማስፋፋት እና የአስተርጓሚዎችን ቁጥር የመጨመር አስፈላጊነትን አጥብቆ ያነሳል። የኬንያ አስተርጓሚዎች የገንዘብ እጥረት የአገልግሎቱ አቅርቦት አለመኖር ዋና ዋና ምክንያቶች አንዱ እንደሆነ ስለሚጠቀስ በገንዘብ ድጋፍ በኩል የተሻለ የተቋማዊ ድጋፍ እንደሚያስፈልግ አፅንዖት ይሰጣሉ። ጋና ለተለያዩ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ጉዳዮች ትጠቁማለች፡- የአስተርጓሚ ስልጠና ፕሮግራሞችን ማስፋፋት እና ደረጃውን የጠበቀ ማድረግ፣ የሙያ ማረጋገጫ እና ቁጥጥር ግልጽ ማዕቀፎች፣ ለሥራ ስምሪት እና ለተቋማዊ ውህደት ጠንካራ ዘዴዎች፣ የተሻሉ የሥራ ሁኔታዎች እና የሙያ ድጋፍ ስርዓቶች እና ቀጣይነት ያለው ሙያዊ ልማት። የኢትዮጵያ ተርጓሚዎች በተለይ ለኦንላይን የትርጉም አገልግሎት የተደራጁ መድረኮችን ማቋቋም አስፈላጊ መሆኑን አፅንዖት ይሰጣሉ - ይህ በተለይ ትኩረት የሚስብ ነጥብ ነው ምክንያቱም በኢትዮጵያ የመስመር ላይ የትርጉም አገልግሎት ደካማ የኢንተርኔት መሠረተ ልማት በመኖሩ ሙሉ በሙሉ ያልተዳበረ በመሆኑ - እንዲሁም የተቋማዊ የትርጉም አገልግሎቱን አቅርቦት ከማጠናከር እና የሙያ እውቅና፣ የምስክር ወረቀት እና ዘላቂ የክፍያ ስርዓቶችን ከማሻሻል ጋር ተያይዞ፣ የኋለኛው በተለይ አስፈላጊ ነው ምክንያቱም አንዳንድ አስተርጓሚዎች አገልግሎቱን ያለ ምንም ክፍያ በፈቃደኝነት ስለሚሰጡ።

አስተርጓሚዎች በነባር ወይም ወደፊት በምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ ስልጠና ፕሮግራሞች ውስጥ የትኞቹ ዘርፎች የበለጠ ትኩረት ሊሰጣቸው እንደሚገባ ተጠይቀው ነበር፣ እና ምላሾቹ የተለመዱ ቅጦችን እና ብሔራዊ ባህሪያትን አሳይተዋል። የክሮኤሺያ አስተርጓሚዎች ብዙውን ጊዜ በተወሰኑ ሁኔታዎች ውስጥ የአስተርጓሚ ቴክኒኮችን (55.6%) በነባር ትምህርት ውስጥ በጣም ጉልህ የሆነ ክፍተት አድርገው ይጠቅሳሉ፣ በመቀጠልም በተለያዩ ዘዴዎች ቋንቋዎች (50.0%)፣ ተግባራዊ ስልጠና እና አማካሪነት (44.4%)፣ መስማት ለተሳናቸው እና ለመስማት ለተቸገሩ ተጠቃሚዎች (33.3%) ቀጥተኛ ስራ፣ እና የስነምግባር ደረጃዎች እና የመስመር ላይ አስተርጓሚነት (22.2%)። የኢስቶኒያ አስተርጓሚዎች ብዙውን ጊዜ የተዋሃደ የትምህርት መርሃ ግብር ወይም ንቁ የትምህርት ፕሮግራም አለመኖርን ያመለክታሉ (85.7%) እና የአስተርጓሚ ቴክኒኮችን (85.7%)። እነዚህም ተግባራዊ ስልጠና እና አማካሪነት (71.4%)፣ የመስመር ላይ አስተርጓሚነት (71.4%) እና ልዩ ቃላት (71.4%) ይከተላሉ፣ የሥነ ምግባር ደረጃዎች እና የሙያ ሚና ወሰኖች በ57.1% ምላሽ ሰጪዎች ይጠቀሳሉ። የጀርመን አስተርጓሚዎች ተግባራዊ ስልጠናን በመጀመሪያ ደረጃ ይመድባሉ፣ ከዚያም መስማት የተሳናቸው ባህል እና መስማት የተሳናቸው ማህበረሰብ (27%) ይከተላሉ። የኬንያ ተርጓሚዎች ብዙውን ጊዜ የመስመር ላይ አስተርጓሚነትን (44.4%)፣ እንደ የጤና አጠባበቅ፣ የፍትህ አካላት እና ትምህርት ባሉ በተወሰኑ ዘርፎች አስተርጓሚነትን (38.9%)፣ የሥነ ምግባር እና የሙያ ደረጃዎችን (33.3%)፣ ተግባራዊ ስልጠና እና አማካሪነት (33.3%) ይጠቅሳሉ፣ እና መስማት የተሳናቸው ማህበረሰብ (33.3%) በትምህርታቸው ወቅት በቂ ያልተሸፈኑ ዘርፎችን እንደመሆናቸው መጠን ይሰራሉ። የጋና ተርጓሚዎች የሥልጠና እድሎችን ማስፋት፣ የተጣጣመ ሥርዓተ ትምህርት፣ ለትምህርት፣ ለጤና አጠባበቅ፣ ለፍትህ አካላት እና ለኦንላይን አስተርጓሚነት ልዩ ስልጠና እና ቀጣይነት ያለው የሙያ ልማት እና የአማካሪነት ድጋፍን ጨምሮ አስፈላጊ መሆኑን ይጠቁማሉ። የኢትዮጵያ ተርጓሚዎች በብቃት ላይ የተመሠረተ የሥልጠና እና የልዩ ሙያ ፕሮግራሞችን የማስፋፋት አስፈላጊነትን አጥብቀው ያነሳሉ።

ምንም እንኳን ጥናቱ የተደረገባቸው ስድስቱ ሀገራት በጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ፣ በተርጓሚዎች የስልጠና ፕሮግራሞች መኖር፣ በብሔራዊ የምልክት ቋንቋ ህጋዊ ደንቦች እና በአገልግሎቱ ህጋዊ አደረጃጀት ረገድ ልዩነቶች ቢኖራቸውም፤ የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎትን ጥራት የሚነኩ ተመሳሳይ እና በብዙ መልኩ እርስ በርስ የሚገናኙ ችግሮች ይጋራሉ። ከእነዚህም

መካከል በተለይ የሚጠቀሱት የተርጓሚዎች እጥረት፣ መደበኛ ትምህርት አለመኖር፣ ያሉትን የተርጓሚዎች የስልጠና ፕሮግራሞች የማሻሻል አስፈላጊነት፣ በቂ ያልሆነ ተቋማዊ ድጋፍ እና ስለሙያው ያለው የህዝብ ግንዛቤ ውስንነት ናቸው።

4.2 መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው የአገልግሎት ተጠቃሚዎች እይታ

ከስድስቱ አጋር ሀገራት የተውጣጡ በአጠቃላይ 166 መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው የአገልግሎት ተጠቃሚዎች በምርምሩ ላይ ተሳትፈዋል። በሀገር ደረጃ የተሳታፊዎች ብዛት (የናሙና መጠን) ዝርዝር ከዚህ በታች ባለው ሰንጠረዥ ቀርቧል።

ሀገር	የዳሰሳ ጥናት ተሳታፊዎች	(ቃለ-መጠይቅ/የቡድን-ተኮር ውይይት)ተሳታፊዎች
ጀርመን	15	15
ክሮሺያ	21	7
ኢስቶኒያ	19	10
ኬኒያ	15	10
ጋና	19	10
ኢትዮጵያ	15	10

በመስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ባለባቸው ሰዎች መካከል የተለያዩ የመግባቢያ መንገዶች ስላሉ፣ ተሳታፊዎች የሚመርጡትን የመግባቢያ መንገድ በተመለከተ ጥያቄ ቀርቦላቸው ነበር። ውጤቶቹ እንደሚያሳዩት፣ በጥናት ከተካተቱት አገራት በሙሉ ብሔራዊ የምልክት ቋንቋ ዋነኛው የመግባቢያ መንገድ ነው። ከጋና የተሳተፉት ሁሉም (100%) ግለሰቦች የጋና የምልክት ቋንቋን እንደ ዋና የመግባቢያ መንገዳቸው ሲገልጹ፤ ከኬንያ የተሳተፉት 93.3% የሚሆኑት የኬንያን የምልክት ቋንቋ፣ ከጀርመን የተሳተፉት 86.7% የሚሆኑት የጀርመን የምልክት ቋንቋ፣ ከክሮኤሺያ የተሳተፉት 76.1% የሚሆኑት የክሮኤሺያ የምልክት ቋንቋ፣ እንዲሁም ከኢትዮጵያ የተሳተፉት 73.3% የሚሆኑት የኢትዮጵያ የምልክት ቋንቋን ይጠቀማሉ። በእነዚህ አገራት ውስጥ፣ የተቀሩት ተሳታፊዎች በአብዛኛው እንደ ዋና የመግባቢያ መንገዳቸው የገለጹት በምልክት የታገዘ የንግግር ቋንቋን ወይም የተስተካከለ የንግግር ቋንቋ አጠቃቀምን (ለምሳሌ፡ የከንፈር እንቅስቃሴን በመመልከት መረዳት ወይም በጽሑፍ መግባባትን) ነው።

ተጠቃሚዎች በተለያዩ የሕይወት ዘርፎች የአስተርጓሚ አገልግሎቶችን ምን ያህል ጊዜ እንደሚጠቀሙ ተጠይቀው ነበር። ውጤቶቹ እንደሚያሳዩት አገልግሎቱን የመጠቀም ፍላጎት እንደየአገሩ ይለያያል፤ ሆኖም በአብዛኛዎቹ አገሮች ትምህርት ከፍተኛ የአስተርጓሚ ፍላጎት ካላቸው ዘርፎች መካከል አንዱ ሆኖ ጎልቶ ይታያል። ይህ ሁኔታ በተለይ በኬንያ (80.0% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች ትምህርትን እንደሚያስፈልጋቸው ዘርፍ ጠቅሰዋል) እና በጋና (63.2%) በግልጽ የሚታይ ሲሆን፣ ሌሎች ዘርፎች (የጤና እንክብካቤ፣ ማህበራዊ ደህንነት፣ የፍትህ ስርዓት፣ የህዝብ አገልግሎቶች) በተመሳሳይ ደረጃ ተካተዋል። በኢትዮጵያም እንዲሁ ትምህርት ከሥራ እና ከጤና እንክብካቤ ቀድሞ በመጀመሪያ ደረጃ ላይ የሚገኝ ሲሆን፣ በጀርመን ግን ፍላጎቶቹ በሥራ፣ በጤና እንክብካቤ፣ በህዝብ አገልግሎት፣ በትምህርት እና በፍትህ ስርዓቶች መካከል በተመጣጣኝ ሁኔታ የተከፋፈሉ ናቸው። የክሮኤሺያ ውጤቶች ከሌሎች አገሮች የተለዩ ናቸው፤ ምክንያቱም ተጠቃሚዎች የአስተርጓሚ አገልግሎቶችን በብዛት የሚጠቀሙት በህዝባዊ የማህበረሰብ ዝግጅቶች ላይ ሲሆን፣ በመቀጠልም የህዝብ አገልግሎት ስርዓቶች፣ እንዲሁም የጤና እንክብካቤ እና ማህበራዊ ደህንነት ዘርፎች ይከተላሉ። በኢስቶኒያ ከፍተኛው የአስተርጓሚ

ፍላጎት በጤና እንክብካቤ ዘርፍ የተመዘገበ ሲሆን፣ በመቀጠልም የህዝብ አስተዳደር፣ ማህበራዊ አገልግሎቶች፣ ትምህርት እና ሥራ ይከተላሉ።

አገልግሎቱን የመጠቀም ድግግሞሽ በተተነተኑት አገሮች መካከል ይለያያል። ጋና ከፍተኛው የአጠቃቀም ድግግሞሽ ያላት አገር ሆና ጎልታ ትታያለች፤ ምክንያቱም 68.4% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች አገልግሎቱን በጣም በተደጋጋሚ እንደሚጠቀሙ ገልጸዋል። በአንጻሩ፣ በጀርመን አገልግሎቱን አልፎ አልፎ መጠቀም በብዛት ይታያል (60% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች)። ከሮኤሺያ፣ ኢስቶኒያ፣ ኬንያ እና ኢትዮጵያ ይበልጥ የተመጣጠነ የአጠቃቀም ሁኔታ ያሳያሉ፤ ማለትም ከፍተኛ ልዩነት ወይም ጽንፍ የሚታይበት ሁኔታ የለም። በአማካይ አንድ ሶስተኛ የሚሆኑት ተጠቃሚዎች አገልግሎቱን አልፎ አልፎ ወይም እምብዛም አይጠቀሙም፤ በተደጋጋሚ የሚጠቀሙት ሰዎች ድርሻ ደግሞ ከ13% እስከ 28% ባለው ክልል ውስጥ ይገኛል።

በጥናት ከተካተቱት ሀገራት በሙሉ፣ የአገልግሎት አቅርቦት መኖር ለተጠቃሚዎች ከዋና ዋናዎቹ ጉዳዮች አንዱ ሲሆን፣ ይህም ከአስተርጓሚዎች የሥራ ጥራት ይልቅ ትልቅ ፈተና ሆኖ ይታያል። ውጤቶቹ እንደሚያሳዩት፣ ምንም እንኳን የችግሩ መጠን እንደየሀገሩ ሁኔታ ቢለያይም፣ በአብዛኛዎቹ ሀገራት የሚገኙ ተጠቃሚዎች አገልግሎቱን የሚያገኙት አልፎ አልፎ ብቻ ነው። በጣም ጎልቶ የሚታየው ችግር በጀርመን የተስተዋለ ሲሆን፣ እዚያ 27% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች ብቻ አገልግሎቱ በሚያስፈልጋቸው ጊዜ እንደሚገኝ ሲገልጹ፣ 47% የሚሆኑት አገልግሎቱ አልፎ አልፎ እንደሚገኝ፣ እንዲሁም ሌላው 27% የሚሆነው ክፍል አገልግሎቱ በጭራሽ እንደማይገኝ ሪፖርት አድርገዋል። ተመሳሳይ ሁኔታ፣ ምንም እንኳን መጠኑ ያነሰ ቢሆንም፣ በኬንያ እና በጋናም ይታያል፤ በእነዚህ ሀገራት አብዛኛዎቹ ተጠቃሚዎች አገልግሎቱ አልፎ አልፎ እንደሚገኝ ይገልጻሉ (በኬንያ 53.3% እና በጋና 47.4%)። በጋና፣ 42.1% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች አስተርጓሚ ሁልጊዜ እንደሚገኝ ሲገልጹ፣ 10.5% የሚሆኑት ግን አገልግሎቱ እንደማይገኝ ሪፖርት አድርገዋል። በኢትዮጵያም ውጤቶቹ በተለይም በጤና እና በፍትህ ዘርፎች የአገልግሎት ተደራሽነት ውስን እና ያልተስተካከለ መሆኑን ያመለክታሉ፤ በትምህርት ዘርፍ ግን የተሻለ የአገልግሎት አቅርቦት ታይቷል። ከሮኤሺያ በዚህ ረገድ እንደ አዎንታዊ ምሳሌ ትጠቀሳለች፤ 81% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች አገልግሎቱ ሲጠየቅ እንደሚገኝ የገለጹ ሲሆን፣ አገልግሎቱ በጭራሽ እንደማይገኝ የገለጸ አንድም ተሳታፊ አልነበረም። ሆኖም፣ ጥራት-ተኮር (qualitative) ግኝቶች እንደሚያሳዩት፣ በክሮኤሺያ ያለው የአገልግሎት አቅርቦት ችግር ከአገልግሎቱ ሙሉ በሙሉ ከመከልከል ይልቅ፣ አብዛኛውን ጊዜ ከቀጠሮ መርሃ-ግብር ማስተካከያ ፍላጎት ጋር የተያያዘ ነው። በተመሳሳይ ሁኔታ ኢስቶኒያም በአንጻራዊነት የተሻለ ሁኔታን ታሳያለች፤ አብዛኛዎቹ ተጠቃሚዎች አገልግሎቱ በተደጋጋሚ እንደሚገኝ የሚገልጹ ሲሆን፣ በተመሳሳይ ጊዜ ቀጠሮዎችን አስቀድሞ የመያዝ አስፈላጊነት ላይም ትኩረት ይሰጣሉ።

ጥናቱ እንደሚያሳየው፣ ምንም እንኳን መሰናክሎቹ እንደየሀገሩ ሁኔታ ቢለያዩም፣ በአብዛኛዎቹ የተተነተኑ ሀገራት የአገልግሎት አቅርቦት አሁንም ትልቅ ፈተና ሆኖ ቀጥሏል። በቂ ቁጥር ያላቸው አስተርጓሚዎች አለመኖር በሁሉም ሀገራት የሚታይ የጋራ ፈተና ሲሆን፤ አንዳንድ ሀገራት ደግሞ ከአገልግሎቱ አደረጃጀት፣ ዕቅድ እና ወቅታዊ አቅርቦት (ክሮኤሺያ፣ ኢስቶኒያ፣ ጋና እና ኢትዮጵያ)፣ ከአገልግሎት ወጪ (ኬንያ)፣ ከጂኦግራፊያዊ ተደራሽነት ውስንነቶች (ኬንያ እና ኢትዮጵያ) እንዲሁም በአንዳንድ አካባቢዎች አገልግሎቱ በበቂ ሁኔታ ካለመገኘት (ኬንያ እና ክሮኤሺያ) ጋር የተያያዙ ተጨማሪ ፈተናዎችን ይጠቅሳሉ።

በአገልግሎት ተጠቃሚዎች እይታ ሲታይ፣ የአስተርጓሚነት አገልግሎቱ ጥራት በተተነተኑት ሀገራት መካከል የተለያዩ ሁኔታዎችን ያሳያል፤ ሆኖም ተጠቃሚዎች በአጠቃላይ አገልግሎቱን በአዎንታዊ መልኩ መገምገማቸው የጋራ መደምደሚያ ነው። በጣም አዎንታዊ ግምገማዎች የተመዘገቡት በክሮኤሺያ ሲሆን፣ እዚያ 95.3% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች የአገልግሎቱን ጥራት "እጅግ በጣም ጥሩ" ወይም "በጣም ጥሩ" ብለው ገምግመውታል፤ ይህ በኢስቶኒያ ተመሳሳይ ደረጃዎችን ከመረጡት 52.6% ተጠቃሚዎች ጋር ሲነጻጸር ከፍተኛ ልዩነት አለው። በጀርመን፣ 53% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች ጥራቱን "ጥሩ" ወይም "በጣም ጥሩ" ብለው ገምግመዋል። ጥራቱን "አጥጋቢ" ብለው የገመገሙት ተጠቃሚዎች ከፍተኛ ድርሻ የተመዘገበው በኬንያ (40.0%)፣ በጋና (57.9%) እና በኢትዮጵያ (40.0%) ነው።

ተጠቃሚዎች ጥራት ያለው አገልግሎት መለኪያዎች ናቸው ብለው ስለሚያስቡት ጉዳይ ስንመለከት፣ ከስድስቱም ሀገራት የተገኙ ውጤቶች እንደሚያሳዩት ጥራት የሚለካው በአስተርጓሚነት ሥራ ትክክለኛነት እና ግልጽነት ብቻ አይደለም። ምንም እንኳን እነዚህ ሁለት ነገሮች ጥራት ያለው ትርጉም የመስጠት መሠረት እንደሆኑ በቋሚነት ቢታወቁም፣ ተጠቃሚዎች ለአስተርጓሚው ሙያዊ ብቃትም እኩል ትኩረት ይሰጣሉ። እነዚህም በምልክት ቋንቋ እና በንግግር ቋንቋ ከፍተኛ ብቃት፣ ልዩ የሆኑ ቃላትን እና የመስማት ችግር ያለባቸውን ማህበረሰብ ባህላዊ ገጽታዎች ማወቅ፣ ሙያዊ ስነ-ምግባር፣ ገለልተኝነት፣ የምስጢራዊነት መብትን ማክበር፣ እንዲሁም የተጠቃሚዎችን የግለሰብ የመግባቢያ ፍላጎቶች የመረዳት እና ከእነሱ ጋር የመላመድ ችሎታን ያካትታሉ። ይህ ስለ ጥራት ያለው ግንዛቤ እንደሚያሳየው፣ ተጠቃሚዎች የአስተርጓሚውን ሚና በሁለት ቋንቋዎች መካከል መረጃን እንደ ማስተላለፍ ብቻ ሳይሆን፣ በተለያዩ የሕይወት ሁኔታዎች ውስጥ በእኩል ደረጃ በመግባባት እና መረጃን በማግኘት ረገድ የሚያግዝ ባለሙያ አድርገው እንደሚመለከቱት ነው።

ይሁን እንጂ፣ እነዚህ የሙያ እና የስነ-ምግባር መርሆዎች በተግባር ምን ያህል እንደሚተገበሩ ሲገመገም፣ በጥናት ከተካተቱት ስድስቱም ሀገራት የተውጣጡ አብዛኛዎቹ ተጠቃሚዎች አስተርጓሚዎች የመግባቢያ ፍላጎቶቻቸውን እንደሚያከብሩ፣ በሙያዊ እና በአክብሮት ስሜት እንደሚያስተናግዷቸው እና የመተማመን ግንኙነት ለመፍጠር እንደሚጥሩ ይገልጻሉ፤ ምንም እንኳን ጥቂት ቁጥር ያላቸው ተጠቃሚዎች የተለያዩ የስነ-ምግባር ጉድለት ድርጊቶችን ሪፖርት ቢያደርጉም። በብዛት የሚነሳው ጉዳይ የሚተላለፈው መልእክት ክፍሎች መቀየር፣ ማጠር ወይም መቅረት ሲሆን፣ ይህም የሚተላለፈውን መረጃ ትክክለኛነት እና ታማኝነት ያዳክማል። ተጠቃሚዎች በተጨማሪም የአስተርጓሚዎች ወገንተኝነት ወይም ከአስተርጓሚነት ሚና ውጪ በሆነ መልኩ በውይይቱ ውስጥ ከመጠን በላይ ንቁ ተሳትፎ በማድረግ ገለልተኝነታቸውን የሚጥሱባቸውን ሁኔታዎች በተደጋጋሚ ይጠቅሳሉ። እንዲሁም አስተርጓሚዎች በተጠቃሚው ምትክ መልስ የሚሰጡባቸውን ሁኔታዎች የሚገልጹ ሲሆን፣ ተጠቃሚዎች ይህንን ድርጊት ከራስን የመወሰን ነጻነት እና በእኩል ደረጃ በመግባባት ሂደት ውስጥ ከመሳተፍ ዕድል ማጣት ጋር ያያይዙታል። ከእነዚህ ተግዳሮቶች በተጨማሪ፣ ተጠቃሚዎች የምስጢራዊነት መብት መጣስን፣ የአክብሮት ጉድለትን እና ከተጠቃሚዎች የመግባቢያ ፍላጎቶች ጋር አለመላመድን የመሳሰሉ ችግሮችንም ሪፖርት ያደርጋሉ።

ተጠቃሚዎች የትኞቹ የትርጉም ሥራ ዘርፎች ከፍተኛ ጫና ወይም ፈተና እንዳላቸውም ገምግመዋል። በዚህም መሠረት የጤና እንክብካቤ፣ የአደጋ ጊዜ ሁኔታዎች እና የፍትህ ሥርዓቱ በሁሉም የተተነተኑ አገራት ውስጥ እንደ ልዩ ስስ (sensitive) ዘርፎች ጎልተው ታይተዋል። ለዚህም ምክንያቱ የግንኙነት ውስብስብነት፣ ልዩ የሙያ ቃላት አጠቃቀም እና መረጃን በትክክል አለማስተላለፍ ሊያስከትል የሚችለው ውጤት ነው። ምንም እንኳን በጣም ፈታኝ የሆኑት ዘርፎች ደረጃ ከአገር ወደ አገር ቢለያይም፣ የአደጋ ጊዜ ሁኔታዎች በተለይ በኬንያ (80.0%) እና በጀርመን ጎልተው ይታያሉ፤ በጋና ያሉ ተጠቃሚዎች ደግሞ የጤና እንክብካቤን እንደ ትልቁ ፈተና (57.9%) ይቆጥሩታል። የክሮኤሺያ ተጠቃሚዎች የህግ ሥርዓቱን እንደ በጣም ፈታኝ ሁኔታ (76.2%) ሲለዩ፣ በኢትዮጵያ ደግሞ የሥራ ስምሪት ዘርፍ (53.3%) ጎልቶ ይታያል፤ ከዚህም በተጨማሪ በጤና እንክብካቤ እና በአደጋ ጊዜ ሁኔታዎች ላይ ያሉ ተግዳሮቶች ትኩረት ተሰጥቷቸዋል።

ተጠቃሚዎች በርቀት የሚሰጥ የትርጉም አገልግሎትን (remote interpreting) በሚጠቀሙበት ድግግሞሽ ረገድ አገራት ከፍተኛ ልዩነት ቢኖራቸውም፣ ከዚህ አገልግሎት ጋር የተያያዙ ችግሮች በስድስቱም አገራት ውስጥ ተመሳሳይ ናቸው። ለምሳሌ በኬንያ ይህ የአገልግሎት ዓይነት በስፋት ጥቅም ላይ የሚውል ሲሆን፣ 93.3% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች ይጠቀሙበታል፤ ከእነዚህም መካከል 53.3% የሚሆኑት አገልግሎቱን አጥጋቢ እንደሆነ ይገልጻሉ። በአጠቃቀም ድግግሞሽ ረገድ ጀርመን ቀጣዩን ደረጃ ትይዛለች፤ 80% የሚሆኑት ተጠቃሚዎች በርቀት የሚሰጥ የትርጉም አገልግሎት የመጠቀም ልምድ ያላቸው ሲሆን፣ 75% የሚሆኑትም አገልግሎቱን አጥጋቢ እንደሆነ ይገልጻሉ። በኢስቶኒያ እና በኢትዮጵያ፣ ወደ 40% የሚጠጉ ተጠቃሚዎች ይህንን አገልግሎት ይጠቀማሉ። በክሮኤሺያ እና በጋና ሁኔታው ተቃራኒ ነው፤ 61.9% የሚሆኑት የክሮኤሺያ ተጠቃሚዎች እና 57.9% የሚሆኑት የጋና ተጠቃሚዎች በርቀት የሚሰጥ የትርጉም አገልግሎትን ተጠቅመው አያውቁም። ከስድስቱም አገራት የተገኙት ውጤቶች ይህንን የአገልግሎት ዓይነት በመጠቀም ረገድ ተመሳሳይ ችግሮች እንዳሉ ያመለክታሉ፤ እነዚህም ግንኙነትን እና መግባባትን የሚያደናቅፉ ወይም የሚያስተጓጉሉ እንደ ቴክኒካዊ ችግሮች እና ደካማ

የኢንተርኔት ግንኙነት ያሉ ናቸው። ያም ሆኖ፣ አብዛኛዎቹ ተጠቃሚዎች በተለይም ይበልጥ ፈታኝ እና ስሱ በሆኑ ሁኔታዎች ውስጥ አገልግሎቱን በአካል (ፊት ለፊት) ማግኘት ይመርጣሉ።

አገልግሎት ተጠቃሚዎች በአገራቸው ውስጥ አገልግሎቱን ለማሻሻል ቅድሚያ ሊሰጣቸው ስለሚገቡ ጉዳዮች ተጠይቀው ነበር። ምንም እንኳን በጂኦግራፊያዊ፣ በኢኮኖሚያዊ እና በሌሎችም ረገድ ልዩነቶች ቢኖሩም፣ ጥናቱ በአብዛኛው ተመሳሳይ ምላሾችን አሳይቷል፤ እነዚህም ተጨማሪ አስተርጓሚዎች መኖር እና የአስተርጓሚዎችን የሙያ ብቃት ማሳደግን ያካትታሉ። ከእነዚህ የጋራ ግኝቶች ባሻገር፣ ጥናቱ ለእያንዳንዱ አገር የተለዩ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ጉዳዮችንም አመላክቷል። ለምሳሌ፣ በጀርመን የሚገኙ ተጠቃሚዎች አስተርጓሚን በመምረጥ ረገድ የበለጠ ነፃነት እንዲኖራቸው እንዲሁም ቅሬታ ለማቅረብ የሚያስችል መደበኛ አሰራር እንዲዘረጋ ፍላጎታቸውን ይገልጻሉ። በጋና፣ በኬንያ እና በኢስቶኒያ የሚገኙ ተጠቃሚዎች የአገልግሎት ቀጠሮ አሰጣጥ ሥርዓቱ በተሻለ ሁኔታ እንዲቀናጅ ሐሳብ ያቀርባሉ። በክሮኤሺያ የሚገኙ ተጠቃሚዎች ደግሞ የአስተርጓሚዎችን የስራ ጫና የመቆጣጠር አስፈላጊነት ላይ አጽንኦት ይሰጣሉ።

በመስማት ችግር ያለባቸው የአገልግሎት ተጠቃሚዎች ላይ የተደረገው ጥናት እንደሚያሳየው፣ በአገራት ሁኔታዎች መካከል ልዩነቶች ቢኖሩም፣ በስድስቱም አገራት የሚገኙ ተጠቃሚዎች ተመሳሳይ ተግዳሮቶች ያጋጥሟቸዋል፤ በተለይም የአገልግሎት ተደራሽነት፣ የአስተርጓሚዎች ብዛት እና የአስተርጓሚዎችን የሙያ ብቃት የበለጠ የማሳደግ አስፈላጊነት በዋናነት ይጠቀሳሉ። እነዚህ ግኝቶች የአገልግሎት ተደራሽነትን በማጠናከር፣ የሙያ ደረጃዎችን በማዘጋጀት እና በአስተርጓሚዎች ብቃት ላይ ቀጣይነት ያለው ኢንቨስትመንት በማድረግ የአስተርጓሚ አገልግሎቶችን በስርዓት የማሻሻል አስፈላጊነትን ያመለክታሉ፤ እንዲሁም ወደፊት የሚከናወኑ ተግባራት በተጠቃሚዎች የሚገጥሙትን የጋራ ተግዳሮቶች እና የእያንዳንዱን አገር ልዩ ሁኔታዎች ግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርባቸዋል።

5. ለሙያዊ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት እና ለሙያዊ ሥነ-ምግባር መመሪያ የሚሆኑ ምክረ-ሀሳቦች

በተከናወኑት አጠቃላይ ጥናቶች እና የንጽጽር ትንተናዎች ላይ በመመስረት፣ ይህ ክፍል የአውሮፓ እና የአፍሪካ ክልሎችን ሁኔታዎች በሚያስማማ እና በሚያገናዝብ መልኩ፣ ለምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች ትምህርትና ስልጠና የሚሆን አንድ ወጥ የሆነ የሙያዊ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ለማዘጋጀት የሚያግዙ መመሪያዎችን ያስቀምጣል። በስድስቱ አጋር ሀገራት የተደረገው የንጽጽር ጥናት እንደሚያሳየው፤ ምንም እንኳን በህጋዊ ደንቦች፣ በትምህርታዊ ፕሮግራሞች የእድገት ደረጃ እና በተቋማዊ አደረጃጀቶች ረገድ ልዩነቶች ቢኖሩም፣ በሙያው ላይ የሚያጋጥሙት ተግዳሮቶች በአብዛኛው ተመሳሳይ ናቸው። ይህ ተመሳሳይነት፣ በጥናቱ የተለዩትን አጠቃላይ ክፍተቶች የሚፈታ እና እንደ ሀብትና የመሰረተ ልማት አቅርቦት ባሉ ልዩ የሀገር ውስጥ ሁኔታዎች ላይ ተመስርቶ ሊስተካከል የሚችል፣ በብቃት ላይ የተመሰረተ የጋራ ሥርዓተ-ትምህርት ማዘጋጀት እንደሚቻል ያሳያል። ስለዚህ፣ ሥርዓተ-ትምህርቱ እንደ ተነጣጠሉ የትምህርት ዓይነቶች ዝርዝር ሳይሆን፣ ተሳታፊዎችን ከመሠረታዊ የመስማት እክል እና የምልክት ቋንቋ እንደ ገለልተኛ የቋንቋ ሥርዓት ካለው ግንዛቤ አንስቶ፣ በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ የማስተርጎም ክህሎቶችን እስከማዳበር እና በመጨረሻም ሙያዊና ሥነ-ምግባራዊ አሰራርን እስከ መተግበር ድረስ በሚያሽጋግር እርስ በርስ በተሳሰረ ሞጁላዊ ሥርዓት መልክ ሊታይ ይገባል።

5.1 የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎችን ለማስተማር እና ለማሰልጠን የታቀደ የሙያ ትምህርት እና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት

ከተሰበሰቡት ግኝቶች በመነሳት፣ የሚከተለው ክፍል የታቀደውን የሙያ ትምህርት እና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ያቀርባል። ይህ ሥርዓተ-ትምህርት እርስ በርስ የተሳሰሩ ሞጁሎችን ያካተተ ሲሆን፣ ተሳታፊዎችን ከመስማት እክል እና ከምልክት ቋንቋ ጋር የተያያዘ መሰረታዊ ግንዛቤን ከመያዝ ጀምሮ፣ በተለያዩ የሙያ መስኮች የማስተርጎም ቴክኒኮችን እና ተግባራዊ ልምምድን እስከማዳበር እንዲሁም የስነ-ምግባር እና የሙያ ኃላፊነትን እስከመገንባት ድረስ በሚያደርጉት ሂደት ላይ ይመራቸዋል።

የሙያ ትምህርት እና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርቱ የሚከተሉትን ሞጁሎች ማካተት አለበት፡-

➢ የመስማት እክል

የስልጠናው ስርዓተ-ትምህርት የመስማት ችግርን በተመለከተ ሁለቱንም የህክምና እና ማህበራዊ ገጽታዎች ያካተተ ጥልቅ ሞጁል ሊኖረው ይገባል። ተሳታፊዎች የመስማት ችግርን እንደ ደረጃው እና እንደተከሰተበት ጊዜ መመደብን እንዲሁም በትምህርት፣ በማህበራዊ ህይወት እና በስራ ላይ የሚያሳድረውን ተጽዕኖ መረዳት አለባቸው። የመስማት ችግር በንግግር እና በቋንቋ እድገት ላይ ስለሚያሳድረው ተጽዕኖ፣ በተለይም የመስማት ችሎታ ባላቸው ወላጆች ቤተሰብ ውስጥ ለሚያድጉ ህጻናት የቋንቋ ተደራሽነት መዘግየት በእውቀት (cognitive) እና በማህበራዊ-ስሜታዊ እድገት ላይ ስለሚያስከትለው ውጤት ልዩ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል። በተጨማሪም ሞጁሉ የተለያዩ የመስማት መርጃ መሳሪያዎችን እና ኢጋዥ ቴክኖሎጂዎችን እንዲሁም እነዚህን በአስተርጓሚው ስራ ውስጥ እንዴት መጠቀም እንደሚቻል መሸፈን አለበት። ዓላማው ተሳታፊዎች የመስማት ችግርን እና የመስማት ችግር ያለባቸውን እና የመስማት ችግር ያለባቸውን ሰዎች የዕለት ተዕለት ሕይወት ላይ የሚያሳድረውን ተጽእኖ አጠቃላይ ግንዛቤ እንዲያገኙ ነው፣ በተለይም መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች መካከል ባለው ልዩነት ላይ አፅንዖት በመስጠት - ይህ ግንዛቤ ለሁሉም ቀጣይ ሞጁሎች ቅድመ ሁኔታ ነው፣ ምክንያቱም አስተርጓሚው እያንዳንዱን ተጠቃሚ እንደ አንድ ነጠላ፣ ወጥ የሆነ ቡድን አባል ሳይሆን እንደ ግለሰብ እንዲያነጋግር ያስችለዋል።

➢ መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች የሚጠቀሙባቸው የመግባቢያ መንገዶች

ይህ ሞጁል መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች የሚጠቀሙባቸውን የተለያዩ የመግባቢያ መንገዶች ይዳስሳል። ትኩረቱም አንድ ግለሰብ የተወሰነ የመግባቢያ መንገድን እንደ ዋና አማራጭ ለምን እንደሚመርጥና እንደሚጠቀምበት በሚያብራራው መሰረታዊ የምክንያት እና ውጤት ግንኙነት ላይ ይሆናል። ተሳታፊዎች እነዚህን የመግባቢያ መንገዶች መለየት፣ መሰየም፣ አንዳቸው ከሌላው መለየት እና በተግባራዊ ስራ ላይ ማዋልን ይማራሉ። ዋና የመግባቢያ መንገድን የመምረጥ ጉዳይ ከተለያዩ እርስ በርስ የተያያዙ ምክንያቶች የሚመነጭ በመሆኑ፣ ለእያንዳንዱ ተጠቃሚ ግለሰባዊ አቀራረብን መከተል ላይ ልዩ ትኩረት ይሰጣል። ይህንን መስተጋብር መረዳት፣ አስተርጓሚው ግንኙነትን አስቀድሞ በተቀረጸ አብነት መሰረት ሳይሆን፣ ከሚሰራቸው ሰዎች እውነተኛ ፍላጎቶች በመነሳት እና እነዚያን ፍላጎቶች በማከበር እንዲቀርብ ያስችለዋል።

➢ የምልክት ቋንቋ (Linguistics)

ይህ ሞጁል ብሔራዊ የምልክት ቋንቋን እንደ ምስላዊ-ቦታ ነክ (visuospatial) ቋንቋ በመውሰድ፣ ሁሉንም የስነ-ቋንቋ ባህሪያቱን ማለትም የድምፅ አወቃቀር (phonology)፣ የቃላት አወቃቀር (morphology)፣ የአረፍተ ነገር አወቃቀር (syntax)

እና የአጠቃቀም ሁኔታን (pragmatics) ይሸፍናል። ተሳታፊዎች የምልክት ቋንቋን መዋቅራዊ ባህሪያት ከተነገረ ቋንቋ ጋር በማነጻጸር ግንዛቤ ያገኛሉ፤ ይህም ለትርጉም ቴክኒኮች በተዘጋጁት ቀጣይ ሞጁሎች ላይ መሰረት ይጥላል። የምልክት ቋንቋን የስነ-ቋንቋ መዋቅሮች በደንብ ሳይረዱ፣ በተለያዩ የመግባቢያ መንገዶች (modalities) መካከል የሚደረግን የትርጉም ሂደት ማዳበር ወይም መረዳት አይቻልም፤ ስለዚህ ይህ ሞጁል ለጠቅላላው የስርዓተ-ትምህርቱ ሙያዊ ክፍል እንደ መነሻ ነጥብ ያገለግላል።

➢ የትርጉም ሥራ ንድፈ-ሀሳብ (Interpreting Theory)

ይህ ሞጁል የትርጉም ሥራን ንድፈ-ሀሳባዊ ገጽታዎች ይዳስሳል፤ በተለይም መረጃ እንዴት እንደሚቀበል፣ በቋንቋ ደረጃ እንዴት እንደሚሰራ (processed) እና ወደ ሌላ የቋንቋ ቅርጽ እንዴት እንደሚቀየር ያሉትን መሰረታዊ የአእምሮ ሂደቶች ላይ ትኩረት ያደርጋል። ተሳታፊዎች ስለ ትርጉም ሂደት ሞዴሎች፣ መልእክቱን ቃል በቃል ከመተርጎም ይልቅ ትርጉሙን የመረዳትና የማስተላለፍ አስፈላጊነት፣ እንዲሁም እንደ አእምሯዊ እንቅስቃሴ የትርጉም ሥራ የሚጠይቃቸውን ስሜታዊ እና አእምሯዊ ጫናዎች (ለምሳሌ፡ የአጭር ጊዜ የማስታወስ አቅም አጠቃቀም፣ ትኩረትን በበርካታ ጉዳዮች ላይ የመከፋፈል አስፈላጊነት፣ እና በሂደቱ ወቅት ፈጣን የቋንቋና የትርጉም ውሳኔዎችን የመወሰን ፍላጎት) ይማራሉ።

➢ የትርጉም ሥራ ቴክኒኮች (Interpreting Techniques)

ይህ ሞጁል በተለያዩ የመገናኛ ዘዴዎች (ማለትም በንግግር እና በምልክት ቋንቋ) መካከል የሚደረጉ የትርጉም ሥራዎችን ይሸፍናል። ይህም ከንግግር ወደ ምልክት ቋንቋ፣ ከምልክት ቋንቋ ወደ ንግግር፣ እንዲሁም በአንድ ጊዜ የሚደረግ (simultaneous) እና በተራ የሚደረግ (consecutive) ትርጉምን ያካትታል። ተሳታፊዎች ለእያንዳንዱ የትርጉም ዓይነት ተስማሚ የሆኑ ተግባራዊ ስልቶችን እና ቴክኒኮችን ይማራሉ፤ እንዲሁም ወደ እውነተኛ የሥራ ሁኔታዎች ከመሸጋገራቸው በፊት በተደራጀ እና ቁጥጥር በሚደረግበት ሁኔታ ውስጥ ከፍተኛ የተግባር ልምምዶችን ያደርጋሉ።

➢ በተለያዩ ዘርፎች የሚከናወን የትርጉም ሥራ (Interpreting in Various Contexts)

ይህ የሥርዓተ-ትምህርቱ ሰፊው ክፍል ሲሆን፣ ተሳታፊዎች ከሁሉም የትርጉም ዓይነቶች ጋር እንዲተዋወቁ ለማድረግ እንደ ትምህርት፣ ጤና አጠባበቅ፣ ሥራ እና የፍትህ አካላት ባሉ የተለያዩ ዘርፎች ላይ ያተኩራል። እያንዳንዱ ዘርፍ ልዩ የሆኑ ቃላትን (terminology)፣ የተቋማዊ አሰራር ሂደቶችን ዕውቀት፣ እና በዚያ ዘርፍ ውስጥ ሊያጋጥሙ የሚችሉ ልዩ የስነ-ምግባር አደጋዎችን የመለየት ችሎታን ይጠይቃል። ስለዚህ፣ ተሳታፊዎች በእያንዳንዱ ዘርፍ ለመሥራት እንዲሰለጥኑ፣ ይህ ሞጁል ከሚመለከታቸው ዘርፎች የተውጣጡ ባለሙያዎች በሚሳተፉበት ሁኔታ፣ ከእያንዳንዱ ዘርፍ የተወሰዱ የእውነተኛ የሥራ ሁኔታዎችን የሚያሳዩ የተግባር ልምምዶችን (simulations) ማካተት አለበት።

➢ በርቀት የሚከናወን የትርጉም ሥራ (Remote Interpreting)

ይህ ሞጁል የሥራ ቦታን ቴክኒካዊ ዝግጅት፣ የካሜራ፣ የመብራት እና የሥራ ቦታ አጠቃቀምን፣ በርቀት በሚሠራበት ጊዜ የግላዊነት እና የምስጢራዊነት ጥበቃን፣ እንዲሁም በርቀት ሥራ ምክንያት የሚፈጠረውን ከፍተኛ የአእምሮ ጫና መለየት እና መቆጣጠርን የሚመለከቱ ጉዳዮችን መሸፈን አለበት።

➢ የመስማት እና የማየት እክል ያለባቸው ማህበረሰብ

ይህ ሞጁል ተሳታፊዎችን የመስማት እና የማየት እክል ያለባቸውን ማህበረሰብ ያስተዋውቃል፤ የእነዚህ ሰዎች የመስማት እና የማየት እክል በተለያየ ደረጃ እና ጥምረት የሚከሰት ልዩ እና የተለየ ሁኔታ ነው። በመሆኑም፣ ይህ ለእያንዳንዱ ግለሰብ ተስማሚ የሆነ አቀራረብን የሚጠይቅ እጅግ የተለያየ ባህሪያት ያሉት ማህበረሰብ ነው። ሞጁሉ ስለ ሁኔታው መግቢያ፣ ስለ ምደባው እና በእነዚህ ሰዎች የዕለት ተዕለት ሕይወት ላይ ስላለው ተጽዕኖ በሰፊው ይዳስሳል። ተሳታፊዎች የመስማት እና የማየት እክል ያለባቸውን ሰዎች በተለያዩ ሁኔታዎች ውስጥ እንዴት መምራት፣ አካባቢያቸውን እንዴት መግለጽ እና እንዴት የትርጉም አገልግሎት መስጠት እንደሚችሉ ይማራሉ። በተጨማሪም፣ በእነዚህ ሰዎች የሚጠቀሙባቸውን የምልክት ቋንቋ ማሻሻያዎች እና ሌሎች የመግባቢያ መንገዶችን፣ እንዲሁም ለእነሱ የተዘጋጁ አጋዥ ቴክኖሎጂዎችን ይተዋወቃሉ።

➢ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚ ሚና እና ተግባር

በዚህ ሞጁል አማካኝነት ተሳታፊዎች ገለልተኛ የቋንቋ አማላጅ እንደመሆናቸው የአስተርጓሚውን ትክክለኛ ሚና እና ተግባር በግልጽ ይረዳሉ። ተሳታፊዎች የትርጉም ሥራ በሚሰሩበት ወቅት ሙያዊ ገለልተኝነታቸውን ሳይጥሱ፣ የመስማት ችግር ያለባቸውን ሰዎች ፍላጎቶች እና እድሎች በሰፊው የዜግነት መብት ማዕቀፍ ውስጥ እንዴት ማስከበር እንደሚችሉ፣ እንዲሁም ከተቋማት፣ ከሌሎች ዘርፍ ባለሙያዎች እና ከሥራ ባልደረቦች ጋር እንዴት መተባበር እንደሚችሉ ይማራሉ። ሞጁሉ የራስን ሥራ የመገምገም አቅምን ማዳበርን እና የሙያውን ደንቦችና መመሪያዎች - ለምሳሌ የሙያ ኃላፊነት ወሰኖችን እና አንድ አስተርጓሚ ሥራን የመገደብ ወይም የመቀበል ግዴታ የሚኖርበትን ሁኔታዎች - መረዳትንም ያካትታል። ጥናቶች እንደሚያሳዩት፣ ይህንን ሚና በሚገባ አለመረዳት በስድስቱም አገራት ውስጥ በአስተርጓሚዎች ላይ ከሚደርሱ የሙያ እና የስነ-ምግባር ጫናዎች ዋነኛው መንስኤ ነው፤ ስለዚህም ስለ ሚናው ግልጽ የሆነ ግንዛቤ መኖር ለቀጣይ የሙያ እድገት ወሳኝ ቅድመ ሁኔታ ነው።

➢ የሥነ-ምግባር አፈጻጸም

ይህ ሞጁል በእውነተኛ የጉዳይ ጥናቶች (case studies) ትንተና ላይ የተመሠረተ ነው። በዚህም ተሳታፊዎች መስማት ለተሳናቸውና የመስማት ችግር ላለባቸው ሰዎች፣ እንዲሁም በማንኛውም የመግባቢያ ሁኔታ ውስጥ ከሚሳተፉ ሌሎች ሰዎች ጋር በሙያዊ እና በሥነ-ምግባር የታነጸ አቀራረብ እንዴት መያዝ እንዳለባቸው ይማራሉ። የስልጠናው ይዘት የራስን ሥራ የመገምገም አቅምን ማዳበርን፣ እንዲሁም ስለ ሙያዊ ሥነ-ምግባር መመሪያ፣ አተገባበሩና ወሰኖቹ የሚደረግ የተደራጀ ውይይትን ያካትታል።

➢ ተግባራዊ ስልጠና

ተግባራዊ ስልጠናው በስርዓተ-ትምህርቱ ውስጥ እንደ አንድ የተለየና ጊዜው የተወሰነ ሞጁል ብቻ ሳይሆን፣ ከስልጠናው የመጀመሪያ ቀን ጀምሮ እስከ መጨረሻው ድረስ በሂደቱ ውስጥ በሙሉ የሚካሄድ ወሳኝ አካል ነው። ይህ ስልጠና ልምድ ባለው አማካሪ (mentor) መሪነት የሚከናወን ሲሆን፣ ተሳታፊዎች በስርዓተ-ትምህርቱ የተካተቱትን ሁሉንም የተግባር ዘርፎች እንዲለማመዱ ያደርጋል። በተጨማሪም፣ ተሳታፊዎች በሙያዊ ሥራቸው ከሚያገለግሉት ማህበረሰብ ጋር በቅርበት እንዲተዋወቁ ለማስቻል፣ ከመስማት የተሳናቸውና መስማትም ሆነ ማየት ከተሳናቸው (deafblind) ሰዎች ጋር ቀጥተኛ ማህበራዊ ግንኙነትና መስተጋብር መፍጠርን ያካትታል። ቲዎሪቲካል እውቀት ከተግባራዊ ልምድ ጋር ከመጀመሪያውኑ

የሚጣመርበት ይህ አቀራረብ፣ አሁን ባሉት የስልጠና ፕሮግራሞች ውስጥ በምርምር በተደጋጋሚ ከሚጠቆሙት ክፍተቶች አንዱን፣ ይኸውም በቂ የሆነ ተግባራዊ ስልጠና እና ክትትል አለመኖርን ለመቅረፍ ያለመ ነው።

5.2 በተግባር ላይ የሚውል የሙያ ስነ-ምግባር መመሪያ

የሙያ እና የቴክኒክ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት ወሳኝ አካል የሆነው ይህ መመሪያ፣ በተግባር ላይ መዋል ያለበትን የስነ-ምግባር አፈጻጸም የሚዳስስ ነው። መመሪያው የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚዎች በስራቸው ውስጥ የሙያ ደረጃዎችን እንዲተገብሩ የሚያስችል ቁልፍ መሳሪያ ሲሆን፣ ስለ ስነ-ምግባር ከሚሰጠው የንድፈ-ሀሳብ ትምህርት ጎን ለጎን ለዕለት ተዕለት ተግባር የሚሆን ተጨባጭ እና ተግባራዊ ማዕቀፍ ያቀርባል። በሥርዓተ-ትምህርቱ ውስጥ ያለው የስነ-ምግባር ትምህርት ክፍል ተሳታፊዎችን በተግባራዊ ሁኔታዎች (case studies) ትንተና አማካኝነት የስነ-ምግባር አስተሳሰብን እንዲያዳብሩ የሚያደርግ ሲሆን፣ ይህ መመሪያ ግን አስተርጓሚዎች የቱንም ያህል ልምድ ቢኖራቸውም በሙያ ዘመናቸው ሁሉ ሊጠቀሙበት የሚችሉት ዘላቂ የማጣቀሻ ሰነድ እንዲሆን ታስቦ የተዘጋጀ ነው።

መመሪያው የአገልግሎት ሰጪውን (አስተርጓሚውን) እና የአገልግሎት ተጠቃሚዎችን (የመስማት ችግር ያለባቸውን ሰዎች) ሚና፣ ኃላፊነት እና የተግባር ወሰን በግልጽ መግለጽ አለበት። በተለይም፣ ሁለቱም ወገኖች ለአስተርጓሚነት ስራ እንዴት መዘጋጀት እንዳለባቸው፣ በአገልግሎት አሰጣጥ ወቅት እንዴት መሆን እንዳለባቸው እና ስራው ከተጠናቀቀ በኋላ ያላቸው ግዴታዎች ምን እንደሆኑ የሚገልጽ መመሪያ ማካተት ይኖርበታል። በተጨማሪም፣ አስተርጓሚዎች የሚሰሩበት መስክ ወይም የአገልግሎት አሰጣጥ ሁኔታ ምንም ይሁን ምን የሙያ እና የስነ-ምግባር መርሆዎችን በቋሚነት ተግባራዊ ማድረግ እንዲችሉ፣ ከተጨባጭ የስራ ልምዶች የተወሰዱ እና የተለያዩ የስነ-ምግባር አጣብቂኝ ሁኔታዎችን ለመፍታት የሚያስችሉ ግልጽ እና ተግባራዊ መመሪያዎችን ሊያቀርብ ይገባል። መመሪያው በአስተርጓሚነት ስራ ደረጃዎች (phases) መሰረት መዋቀር ያለበት ሲሆን፣ አገልግሎቱ ከመሰጠቱ በፊት፣ በአገልግሎት አሰጣጥ ወቅት እና ከአገልግሎት አሰጣጥ በኋላ ለሚኖሩት ጊዜያት የተለዩ መመሪያዎችን መያዝ አለበት። ለእያንዳንዱ ደረጃ፣ መመሪያው ስለሚጠበቀው ባህሪ ተጨባጭ እና ተግባራዊ ምክሮችን ለማቅረብ እንዲሁም የእያንዳንዱን ወገን ሚና፣ ግዴታ እና ኃላፊነት ለማብራራት ያለመ ነው። ይህም ሁለቱም ወገኖች ከእነሱ ምን እንደሚጠበቅ እና ለአገልግሎቱ ጥራትና ሙያዊነት እንዴት አስተዋጽኦ ማድረግ እንደሚችሉ እንዲያውቁ ያስችላቸዋል። በተጨማሪም፣ መመሪያው አስተርጓሚው በራሱ ሥራ ላይ እንዲያሰላስል የሚያስችል ግልጽ አቅጣጫ ሊሰጥ ይገባል። ይህም አስተርጓሚው ከእያንዳንዱ ሥራ በኋላ ሙያዊ ውሳኔዎቹን እንዲገመግም፣ ጉድለቶችን እንዲለይ፣ እንዲሁም ወደፊት ተመሳሳይ ሁኔታ ሲያጋጥም በተለየ ወይም በተሻለ መንገድ እንዴት እርምጃ መውሰድ እንደሚችል እንዲያጤን የሚያበረታታ መሆን አለበት። ከዚህም በላይ፣ መመሪያው አገልግሎቱ በሚሰጥበት ወቅት ሊያጋጥሙ ስለሚችሉ የስነ-ምግባር ፈተናዎች (dilemmas) ተጨባጭ መመሪያዎችን ሊያካትት ይገባል። እነዚህም ድጋፍ ለማግኘት ወደ ማን መዞር እንዳለበት፣ አስቸጋሪ ሁኔታን ከአማካሪ ወይም ከሥራ ባልደረቦች ጋር እንዴት መወያየት እንደሚቻል፣ እንዲሁም እንዲህ ዓይነቱን ተሞክሮ እንደ አለመተማመን ወይም ጭንቀት ምንጭ ከመተው ይልቅ ለቀጣይ ሙያዊ እድገት ወደሚሆን ዕድል እንዴት መቀየር እንደሚቻል የሚሰጡ ምክሮችን ያካትታል። በመጨረሻም፣ መመሪያው የአስተርጓሚነት ሂደቱ አስተርጓሚውን ብቻ ሳይሆን የአገልግሎት ተጠቃሚውንም እንደሚያካትት በመገንዘብ ሊዘጋጅ ይገባል፤ ምክንያቱም ሁለቱ ወገኖች ሂደቱን በጋራ የሚመሰርቱ እና በተቀናጀ ተግባር ጥራቱን ለማሻሻል አስተዋጽኦ የሚያደርጉ ናቸው። በዚህም ምክንያት፣ መመሪያው ለሁለቱም ወገኖች የታሰበ መሆን አለበት፤ ይህም አስተርጓሚዎችም ሆኑ ተጠቃሚዎች በሂደቱ ውስጥ ያላቸውን ሚና እንዲሁም የሌላኛውን ወገን ሚና በግልጽ እንዲረዱ ያስችላቸዋል፤ በዚህም ለጥራት ያለውና ሙያዊ የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎት አስፈላጊ የሆነ የጋራ መግባባትና ትብብር መሠረት ይፈጠራል።

ለማጠቃለል ያህል፣ የሙያ ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርቱ እና የስነ-ምግባር መመሪያው የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎቶችን ወደ ሙያዊ ደረጃ የማሸጋገር ሂደት ሁለት እርስ በርስ የተሳሰሩ አካላት ናቸው። ሥርዓተ-ትምህርቱ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሥራን በከፍተኛ ደረጃ ለማከናወን የሚያስፈልጉ ሙያዊ ብቃቶች መገኘታቸውን የሚያረጋግጥ ሲሆን፣

የስነ-ምግባር መመሪያው ደግሞ የጋራ ሙያዊ ደረጃዎችን ያስቀምጣል፣ በሂደቱ ውስጥ የሚሳተፉትን ሁሉ ሚና እና ኃላፊነት በግልጽ ይገልጻል፣ እንዲሁም አገልግሎቱ ወጥ በሆነ እና በስነ-ምግባር መርህ መሰረት እንዲሰጥ አስተዋጽኦ ያደርጋል። እነዚህ ሁለቱ በጋራ በመሆን የምልክት ቋንቋ ትርጉም አገልግሎቶችን ጥራት፣ ተደራሽነት እና ሙያዊነት ለማሻሻል የሚያስችል መሠረት ይፈጥራሉ።

6. ማጠቃለያ

በስድስቱ አጋር ሀገራት (ሶስት የአውሮፓ እና ሶስት የአፍሪካ) የትምህርት ፕሮግራሞች፣ የህግ ማዕቀፎች እና የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት አገልግሎት ጥራት ላይ የተደረገው ንጽጽራዊ ትንተና የ"SignUnity" ፕሮጀክት መሰረታዊ መላምት ያረጋግጣል። ይህም ማለት፣ በኢኮኖሚ፣ በህግ እና በተቋማዊ ልማት ደረጃዎች ላይ ከፍተኛ ልዩነቶች ቢኖሩም፣ የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚነት ሙያ የሚያጋጥሙት መሰረታዊ ተግዳሮቶች በሁለቱም ክልሎች ውስጥ በብዛት ተመሳሳይ መሆናቸውን ነው። በተተነተኑት ሁኔታዎች ሁሉ ውስጥ የሚታየው ዋና ጉዳይ በሙያዊ ስልጠና የሰለጠኑ አስተርጓሚዎች ከፍተኛ እጥረት መኖር ነው። ይህ እጥረት የተፈጠረውም በመደበኛ የትምህርት ፕሮግራሞች ሙሉ በሙሉ አለመኖር (ኢትዮጵያ)፣ አሁን ባሉት ፕሮግራሞች መደበኛ ባልሆነ እና የአጭር ጊዜ ተፈጥሮ (ከሮኤሺያ፣ ጋና)፣ ወይም በገንዘብ እጥረት ምክንያት ቀደም ሲል የነበሩ ፕሮግራሞች በመቋረጣቸው (ኢስቶኒያ) ነው። ከፍተኛ የትምህርት ስርዓት ባላት ሀገር (ጀርመን) ውስጥ እንኳን፣ አስተርጓሚዎች ለሙያው ትክክለኛ ፍላጎቶች በቂ ዝግጅት እንደሌላቸው ይገልጻሉ። ይህም ችግሩ ያለው በትምህርቱ መደበኛ ሁኔታ ላይ ብቻ ሳይሆን በይዘቱ፣ በተግባራዊ አተገባበሩ እና ከእውነተኛ የስራ ሁኔታዎች ጋር ባለው ግንኙነት ላይ መሆኑን ያሳያል።

የህግ ማዕቀፉ ትንተና ተመሳሳይ የሆነ የተበታተነ ሁኔታን ያሳያል፡ የአውሮፓ ሀገራት ለብሔራዊ የምልክት ቋንቋቸው ህጋዊ እውቅና እና የአስተርጓሚነት አገልግሎት የማግኘት ዋስትና ያላቸው ሲሆን፣ የአፍሪካ ሀገራት (ከኬንያ በስተቀር) ግን በተግባር ምንም አይነት ተቋማዊ ደንብ የላቸውም። ይህ ማለት አገልግሎቱ ለመስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ላለባቸው ሰዎች ዋስትና የተሰጠው ወይም በስርዓት የሚቀርብ አይደለም ማለት ነው። ይህ ሁኔታ መረጃን፣ ትምህርትን፣ የጤና አገልግሎትን እና ፍትህን የማግኘት መሰረታዊ ሰብአዊ መብቶቻቸውን በቀጥታ ይነካል።

አገልግሎቱን ከሚጠቀሙ ሰዎች እና ከአስተርጓሚዎች እይታዎች ንጽጽር ሌላም አስፈላጊ ግኝት ይወጣል። ይህም በአገልግሎቱ ላይ ስላሉት ዋና ዋና ጉድለቶች ሁለቱም ወገኖች ተመሳሳይ አመለካከት እንዳላቸው ያሳያል፤ እነሱም የምልክት ቋንቋ አስተርጓሚውን ትክክለኛ ሚና እና ተግባር አለመረዳት እንዲሁም የድጋፍ እጥረት ናቸው። በእነዚህ ሁለት ገለልተኛ አመለካከቶች መካከል ያለው ይህ ተመሳሳይነት የተገኙትን ግኝቶች አስተማማኝነት የሚያረጋግጥ ሲሆን፣ አገልግሎቱን ለማሻሻል በትምህርት፣ በተቋማዊ እና በህግ ደረጃዎች በአንድ ጊዜ እርምጃ መውሰድ እንደሚያስፈልግ ያመለክታል። በቀረቡት ግኝቶች ላይ በመመስረት፣ የ"SignUnity" ፕሮጀክት ዋና ስኬት የሆነውንና የተዋሃደ፣ ብቃትን መሰረት ያደረገ የሙያ ትምህርትና ስልጠና (VET) ሥርዓተ-ትምህርት እንዲሁም የስነ-ምግባር መመሪያ መጽሐፍን ለማዘጋጀት የሚያስችል መሰረት ሪፖርት D2.4 ያቀርባል። የታቀደው ሞጁላዊ አቀራረብ ከተተነተኑት ስድስቱም ሁኔታዎች ውስጥ የተለዩትን ክፍተቶች በቀጥታ የሚፈታ ሲሆን፣ የሙያ ብቃት ደረጃን እና የምልክት ቋንቋ ትርጓሜ አገልግሎቶች ተደራሽነትን ለማሳደግ፣ በዚህም አማካኝነት መስማት የተሳናቸው እና የመስማት ችግር ያለባቸው ሰዎች በማህበረሰቡ ውስጥ ያላቸውን አቋም ለማሻሻል የሚያስችሉ ቅድመ-ሁኔታዎችን ይፈጥራል።

7. REFERENCES/ዋቢዎች

1. Act on the Croatian Sign Language and Other Communication Systems of Deaf and Deafblind Persons in the Republic of Croatia. Narodne novine (Official Gazette of the Republic of Croatia), No. 82/2015. Available at: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_82_1570.html
2. Act on the Equal Opportunities of Persons with Disabilities (Gesetz zur Gleichstellung von Menschen mit Behinderungen – Behindertengleichstellungsgesetz, BGG), 2002. Federal Ministry of Labour and Social Affairs of Germany. Available at: https://www.bmas.de/DE/Service/Gesetzeund-Gesetzesvorhaben/gesetz-zur-gleichstellung-behinderter-menschen.html
3. Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, 1995. Federal Democratic Republic of Ethiopia. Available at: https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/1995/en/18206
4. Estonian Qualifications Authority. (2023). Occupational Qualification Standard: Sign Language Interpreter, EstQF Level 6 (Viipekeeletõlk, tase 6). Kutseregister – Estonian Register of Occupational Qualifications. Available at: https://www.kutseregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/11200505
5. Inclusive Education Policy, 2015. Ministry of Education, Ghana. Available at: https://www.unicef.org/ghana/reports/inclusive-education-policy
6. Language Act. Riigi Teataja, 2011. (State Gazette of the Republic of Estonia). Available at: https://www.riigiteataja.ee/en/akt/518032025011
7. Language Policy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia. Government of the Federal Democratic Republic of Ethiopia.
8. Ordinance on the Use of German Sign Language and Other Communication Aids in Administrative Proceedings under the Disability Equality Act (Verordnung zur Verwendung von Gebärdensprache und anderen Kommunikationshilfen im Verwaltungsverfahren nach dem Behindertengleichstellungsgesetz – Kommunikationshilfenverordnung, KHV), 2002. Federal Republic of Germany. Available at: https://www.gesetze-im-internet.de/khv/
9. Personal Assistance Act. Narodne novine (Official Gazette of the Republic of Croatia, No. 71/23, 154/25 and 157/25). Croatian Parliament. Available at: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2023_06_71_1175.html
10. Persons with Disability Act, 2006 (Act 715). Parliament of Ghana. Available at: https://repository.parliament.gh/items/735e7e2b-9e67-4fac-a93e-4ab69b8343d3
11. Social Welfare Act (Sotsiaalhoolekande seadus), 2015. Riigikogu (Parliament of Estonia). Available at: https://www.riigiteataja.ee/en/eli/519062025004/consolide
12. The Constitution of Kenya, 2010. Kenya Law. Available at: https://www.parliament.go.ke/thenational-assembly/Constitution%20of%20Kenya
13. The Kenyan Sign Language Bill, 2023 (Senate Bill No. 9 of 2023). Parliament of Kenya. Available at: https://www.parliament.go.ke/node/18662